

LETO XXIII. Štev. 223
IZDAJA IN TISK
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO".

GROMIKOVE POBUDE ZA RAZOROŽITEV IN UBLAZITEV NAPETOSTI

Dokazi dobre volje SZ

so obudili upanje v nove uspehe OZN

Prihodnji teden protipredlogi zahodnih sil

New York, 21. sept. Govor voditelja sovjetske delegacije Gromika v splošni debati Generalne skupščine OZN je postal v kuloarjih OZN tema današnjega dne in ob zaključku prvega tedna XII. zasedanja Generalne skupščine.

Ta govor se je že po svojem mirnem tonu močno razlikoval od dokaj napetega vzdušja, v katerem se je zasedanje začelo in je presenetil vse tiste, ki so iz najrazličnejših razlogov pričakovali, da bo moral vse zasedanje obvezno potekati v znamenju ostrih spopadov.

Posebni sestanek minule Skupščine, ki je bil uvertura, in prvi koraki na novem zasedanju so dali slutiti, da se bo zgodilo kaj takega in zato razpoloženje ni bilo prav nič vedro. Po drugi strani pa je Gromikov govor, poln stvarnih predlogov, zbudil pozornost mnogih delegacij. ZSSR je namreč predlagala tole:

1. naj se atomske velesile zavežejo, da bodo brezpogojno opustile uporabo jedrskega orožja v prihodnjih petih letih;
2. naj bi za dve do tri leta prepovedali vse vojaške jedrske poskuse;
3. naj bi pet načel koeksistence proglasili za osnovo vseh mednarodnih odnosov;
4. naj bi razširili razorožitveno komisijo OZN in njen ožji odbor in naj bi bili razgovori v bodoče praviloma javni, za zaprtimi vrati pa samo izjemoma, kadar bi bilo to nujno potrebno, da bi dosegli pozitivne rezultate;
5. naj bi tri velesile sklenile sporazum z jamstvom, da ne bodo uporabile sile na Bližnjem vzhodu, ali pa naj bi Generalna skupščina sprejela sklep v tem smislu.

Razen tega je SZ predlagala tudi opustitev Atlantskega in Varšavskega pakta ali pa sklenitev nenapadalnega pakta med tema dvema zvezama, normalizacijo mednarodnega gospodarstva oziroma opustitev embarga ter svetovne konference o blagovni izmenjavi, dalje sprejem LR Kitajske v OZN in odstavitve madžarskega vprašanja z dnevnega reda. Nekateri izmed teh predlogov so novi, nekatere pa je SZ sprožila ob raznih priložnostih že prej.

Sodeč po prvem odzivu v OZN, pripisujejo tu glavni pomen okoliščin, da se debata ni tako zasukala, da bi bila zaprta vrata za nadaljnje koristnejše razgovore. V tej zvezi je bilo moč slišati med delegati mnogih dežel, ki so izven kroga atomskih velesil, da je posebnega pomena dejstvo, da Gromiko večino svojega govora ni posvetil Madžarski ali razmeram na Bližnjem vzhodu, marveč razorožitvi, na kateri je večina članic OZN zdaj neposredno najbolj zainteresirana.

Skratka, XII. zasedanje zdaj zbujajo upanje, da morda ne bo tako mučno, kot je sprva kazalo. Seveda je še pregledati izreči kakšne določnejše napovedi. Z velikim zanimanjem pričakujejo tu prihodnji teden in morebitni odgovor Zahoda na sovjetske pobude.

Ko je Gromiko zaključil svoj govor, je bilo z raznih strani slišati, da bi lahko ZDA zdaj nastopile z novimi nasprotnimi predlogi glede razorožitve, medtem ko bi se preplah v zvezi s Sirijo lahko polegel, kar bi bilo

moč doseči, če bi ustregli željam, da bi to zasedanje po svojih močeh popravilo dokaj neurejene mednarodne razmere.

B. Lazič

Andrej Gromiko

NOVI FRANCOŠKI NAČRTI UPRAVNIH REFORM V ALŽIRIJI

Kompromis za domačo rabo ne pa za Alžirce in nemara niti za OZN

Pariz, 21. sept. (Tanjug). Povečana nevarnost nove ministrske krize, ki je v zadnjih 24 urah močno ogrozila položaj Bourges-Maunouryjeve vlade, je bila danes odvrnjena s kompromisnimi sklepi

konference ob okrogli mizi, na kateri so se zbrali voditelji strank in ministrski predsednik. Nanašala se je na vladni osnutek alžirskega statuta. Popoldne je imela vlada izredno sejo, na kateri je odobrila novi program alžirskih reform, ki bo v ponedeljek predložen parlamentu v odobritev.

Bourges-Maunoury je sklical večerjaj po neuspešnih enomesečnih posvetovanjih voditelje socialistov, radikalov, Demokratsko-socialne unije centra, Ljudske republikanske gibanja, degolistov in neodvisnih ter je tako poslednjič poskušal, da bi sestavili osnutek statuta, za katerega bi bila večina v parlamentu. Večerašnja deseterurna debata je bila zaključena s popolnim nesoglasjem in šele na današnjem tretjem sestanku so bila nasprotja med socialisti in neodvisnimi izglajena s kompromisom o spornem problemu osrednjih državnih ustanov v Alžiriji. Ob podpori socialistov je vlada predlagala ustanovitev alžirske ustavodajne skupščine in izvršne oblasti v dveh letih. Vplivna desničarska stranka neodvisnih, degolisti in radikalni disidenti ministra za vojsko Andréa Mauricea so označili ta načrt za »zelo tvegano reči, ki bi utegnila privedi do ocepitve Alžira od Francije.«

»Danes smo ponovno proučili osnutek statuta v celoti in posrečilo se nam je izdelati predloge, ki so se zanje izrekle nacionalne stranke« je izjavil po današnjih peturnih pogajanjih ministrski predsednik Bourges-Maunoury. Pripomnil je tudi, da so vprašanje oblike osrednje alžirske izvršne oblasti trenutno dejansko odstavili z dnevnega reda. Domnevajo, da bo ta problem ostal odprt do sprejema »izrednega zakona po uveljavljanju alžirskega statuta Bistvena nesoglasja med strankami so tako ostala. Z določitvijo novega razporeda reform pa se je vlada izognila krizi pred začetkom alžirske debate v OZN.

Norveški kralj Haakon umrl

Oslo, 21. sept. (Reuter). Sinoči je v 85. letu starosti umrl norveški kralj Haakon. Napadel ga je hud bronhialni katar in zadnjih 14 dni ni mogel več hoditi. Haakon je vladal na Norveškem 52 let. Njegov naslednik je njegov sin Olaf, ki bo vladal Norveški kot kralj Olaf V.

Kuatli obsoja

zlomamerno zahodno propagando proti Siriji

Damask, 21. sept. (Reuter). — Predsednik republike Sukri Kuatli je danes na kongresu arabskih pravnih izjavil, da zadene zahodne države krivda za poslabšanje njih odnosov s Sirijo. Obsodil je zlomamerno propagando in ne-točne vesti o sovjetskih strokovnjakih v Siriji. Zahodne države pozabljajo, da je v Siriji prav tako precej strokovnjakov iz zahodnih dežel, iz Belgije, Italije, Švice, ZDA in od drugod. Zahodne države nadaljujejo propagando in širijo neresnične govore o sirskih reformnih načrtih in o gospodarskih pogajanjih z ZSSR. Ta propaganda se je zlasti okrepila, odkar so prišli pred nekaj dnevi v Damask sovjetski strokovnjaki, da bi proučili gospodarske načrte.

Agencija za Bližnji vzhod je objavila, da je libanonska vlada prejela noto sirske vlade, ki zahteva pojasnilo o tem, ali je Libanon izrazil ZDA zaskrbljenost sprčo razvoja položaja v zvezi s Sirijo.

Podobni noti je poslala Sirija tudi Jordaniji in Iraku.

Sirija ni proti Turčiji

Carigrad, 21. sept. (AFP). Sirske zunanji minister Salah Bitar, ki se je na poti v New York ustavil v Carigradu, je izjavil novinarjem, da si Sirija na vse načine prizadeva, da bi ohranila prijateljstvo s Turčijo in obržala stike z njo izven hladne vojne na Bližnjem vzhodu. Vlado v Damasku je presenetila vest, da zbirajo Turčija svoje čete na sirske mej. Bitar je rekel, da je zavoljo tega prišlo do stikov med sirske vlado in turškimi veleposlanikom v Damasku ter poudaril, da Sirija nikoli ni bila sovražnik Turčije. Sirija bo posegla v debato, če dalje izjavil, ko bo Generalna skupščina OZN obravnavala vprašanje Alžira in Palestine, ter je poudaril, da je pripravljena boriti se za pravice teh dežel.

Delegacija naših borcev v gosteh pri Zvezi poljskih borcev za svobodo in demokracijo

Varšava, 21. sept. (Tanjug). — Delegacija Zveze borcev Jugoslavije, ki je na obisku pri poljski Zvezi borcev za svobodo in demokracijo, je davi odpotovala v Krakov.

Veleposlanik Djerdja pri Aliji Sabriju

Kairo, 21. sept. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Josip Djerdja je bil danes pri ministru v predsedstvu republike Ali Sabriju in se z njim dalj časa razgovarjal o najpomembnejšem razvoju položaja na Bližnjem vzhodu.

Poslanik Perović se vrača iz Paragvaja

Asuncion, 21. sept. (Tanjug). Predsednik republike general Alfredo Stroessner je sinoči sprejel jugoslovanskega poslanika v Paragvaju Slavoljuba Petrovića in se z njim dalj časa prisrčno razgovarjal. Po razgovoru ga je pridržal na večerji. Poslanik Petrović odhaja iz Paragvaja.

Budimpešta zavrača newyorško resolucijo o Madžarski in vse obveznosti, ki bi iz nje nastale

Budimpešta, 21. sept. (Tanjug). Madžarska vlada je objavila, da ne priznava resolucije o madžarskem vprašanju, ki jo je sprejela Generalna skupščina na svojem izrednem zasedanju, in da tudi ne sprejema obveznosti, ki bi izvirale iz te resolucije. V objavi madžarskega zunanjega ministrstva je posebno vmesavanja v notranje zadeve dežele ter da koristi zgolj namenom ameriške politike. Madžarska vlada protestira proti ponovni vključitvi madžarskega vprašanja v dnevni red Generalne skupščine, ker je prepričan, da »hočejo določeni imperia-

ze borcev za svobodo in demokracijo in namestnika obrambnega ministra generala J. Začičkega. Gostje so potem položili venec na grob neznanega junaka, si ogledali mesto, muzej poljske armade ter mavzolej in vojaško pokopališče. V Krakovu so se mudili do večera, nato pa so krenili v Oswiencim, znano fašistično »taborišče smrti« iz časa zadnje vojne.

Delegacija bo obiskala tudi vas Boleslawec blizu Wroclowa. Ondi živi zdaj okrog 1500 Poljakov, tvisih jugoslovanskih partizanov, ki so imeli med narodnoosvobodilno vojno v Jugoslaviji v XVIII. srednjebosanski brigadi 53. divizije svoj bataljon. Člani jugoslovanske Zveze borcev se bodo srečali s svojimi nekdanjimi bojnimi tovariši, ki so želeli, da bi jugoslovanski delegati stanovali v njihovih hišah, ne pa v oddelnem hotelu.

Delegacija se bo vrnila v Varšavo 30. septembra in ostala tam še tri dni.

Zahvala iz Kostarike

Beograd, 21. sept. (Tanjug). — Predsednik republike je prejel od kostariškega predsednika Joseja Figueresa brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za čestitko ob obletnici neodvisnosti Kostarike.

čana, da »hočejo določeni imperia-

čana, da »hočejo določeni imperia-

Poldrugi milijon

Po statističnih podatkih znaša v Jugoslaviji naravni prirastek povprečno 300.000 ljudi letno. Na volitvah v občinske in okrajne ljudske odbore, ki bodo konec oktobra in v začetku novembra po celi državi, bo prikratk izpolnilo svojo državljansko dolžnost okoli poldrugi milijon novih volivcev.

To je pet generacij najmlajših polnoletnih državljanov, to so mladi ljudje, rojeni leta 1935, 1936, 1937, 1938 in 1939.

Poslednje volitve pri nas so bile leta 1952, to se pravi, da bodo vsi ti letniki tokrat prvič stopili pred volilne odbore.

Na oktobrskih volitvah bodo tako prikratk izpolnili volilne listke mladinci in mladinke teh petih generacij, ki so svojo najnežnejšo mladost prebili v okoliščinah druge svetovne vojne in ki so se rodili v napetosti poslednjih predvojnih let.

Prva generacija teh novih volivcev se je rodila takrat, ko je fašizem prikratk javno privedel orgije smrti v etiopski avanturi kot predigr druge svetovne vojne. Drugi letnik teh mladincev je bil rojen v letu, ko so njihovi očeti, ko je na tisoče svobodoljubnih ljudi priskočilo na pomoč španskemu ljudstvu, ki je hotelo republiko in svojo svobodo.

Tretja generacija teh naših volivcev je prvič zagledala svet okoli sebe, ko je Tito prišel na podstoto komunistov Jugoslavije, četrta generacija pa je bila rojena v dobi Münchenske krize, ko so odmevali po ulicah nemških mest koraki nacifasizma, ki se je pripravljala na krvave osvajalne pohode. Končno je peta generacija mladincev in mladink te skupine bila rojena v letu, ko se je uradno začela druga svetovna vojna in ko so hrabri Poljaki odklonili šestnajst točk nemškega ultimata.

Proa leta žoljenja vseh teh petih letnikov so bila polna bridkih vtisov. Še preden so se v šoli naučili abecede, so njihovi starši odšli v borbo, da si priborijo svobodo zase in tudi za ta pokolenja.

Otroci so rasli v vojni. S sedmimi, osmimi, devetimi leti so gledali kri in ubijanje, z občudovanjem so poslušali zgodbe o partizanskih junakih, nekateri izmed njih pa so tudi zdaj pa zdaj sami vzeli v roke bombo. Tudi taki hrabri junaki so bili med njimi.

Generacije so rasle. Najstarejša je bila stara deset let, ko se je polegel vojni vihar in so dočakali osvoboditev. S svojimi šibkimi rokami so pomagali obnaoljati porušeno domovino. Iz šolskih klopi so poslušali svoje starejše tovariše in se počasi pretakali med nje. Brčko, Samac, avto-cesta, železarne, tovarne, proglas republike, dalje leta, ko so delavci prevzeli upravljanje tovarn v svoje roke. Zgodovinski dnevi.

Z osemnajstimi leti so postali polnoletni in enakovrni državljanji socialistične domovine. Družba jim je priznala pravico, da lahko volijo in so lahko voljeni v vse organe socialistične oblasti.

Vsi ti, poldrugi milijon mladincev in mladink, bo na volitvah v občinske in okrajne odbore prvič izpolnilo svojo državljansko dolžnost. Mnogi izmed njih so sicer že volili in bili voljeni v organe delavskega in družbenega upravljanja, toda tokrat bodo prvič sodelovali na splošnih volitvah. Naša dolžnost je, da vsem tem mladim ljudem pomagamo, da bo ta njihov korak v družbeno žoljenje čim bolj uspešen. Od tega je tudi odvisno, kako bodo razvijali bogato dediščino, ki so jo izvojevale, se zanjo borile in zanjo umirale mnoge generacije.

B

VREMENSKA NAPOVED
za nedeljo, 22. septembra
Deloma sončno z menjšajo oblačnostjo. Najnižje nočne temperature med 5 in 10, v Primorju okoli 14.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA
»Ljubljana« : Crvena zvezda 77:64
(83:27)

DANES SE ZAČENJA TEDEN BORBE PROTI TUBERKULOZI

PRED KONGRESOM RUDARJEV IN METALURGOV

DESET LET USPEHOV

osnova za nadaljnjo pomoč RK pri zatiranju nevarne bolezni

Skupnost nudi zdravstveni službi velike materialne možnosti za zdravljenje TBC — Letos se bo Rdeči križ prvenstveno zavzel za pomoč patronažni službi

Letošnji Teden borbe proti tuberkulozi, ki je določen za čas od 22. do 28. septembra, ni pomemben le zato, ker je organizacija takega tedna manifestacija vseh prizadevanj za zatiranje te nevarne in dolgotrajne bolezni, temveč še zlasti zato, ker poteka v jubilejnem letu protituberkulozne borbe pri RK. Pred desimi leti so namreč osnovali pri organizacijah RK sekcije za borbo proti tuberkulozi, ki naj bi bile v pomoč zdravstveni službi.

Leto 1953 je bilovalo v Sloveniji za tuberkulozo 13.800 bolnikov. Na 10.000 prebivalcev torej 90 tuberkuloznih. Skupni stroški za zdravljenje in izpad akumulacije so znašali milijardo osem sto milijonov dinarjev ali 1,11% celotnega našega narodnega dohodka.

Da bi za bodoče preprečili širjenje te bolezni, je skupnost nudila zdravstveni službi velike materialne možnosti za zdravljenje tuberkuloze. Sedaj imamo v Sloveniji zadostno število bolnišnic za tuberkulozne in na široko razporejeno mrežo protituberkuloznih dispanzerjev. Hkrati s temi uspehi je nudil Rdeči križ zdravstveni službi odločilno pomoč z osnova-

V sežanski bolnišnici: Bolezen jih je odtrgala od njihovih poklicev, vendar dolgi dni ne preživljajo v brezdelju

RK, z organizacijo protituberkuloznih aktivov, kjer sodeluje vse članstvo in s tesnim sodelovanjem

s protituberkuloznimi zdravstvenimi ustanovami. Pomagal je pri organizaciji fluorografskih akcij, pri uvajanju besežiranja, pri sanaciji okolja tuberkuloznih bolnikov, pri izolaciji ogroženih otrok, nudil je socialno pomoč bolnikom in njihovim družinam in podpiral osnove centrov za rehabilitacijo tuberkuloznih bolnikov.

Letošnji teden borbe proti tuberkulozi bo to dejavnost Rdečega križa še poglobil, prvenstveno pa se bo ta organizacija zavzela za pomoč patronažni službi. V posebnih seminarjih se bodo aktivisti Rdečega križa prek leta usposobili za delo, ki naj bi bilo v pomoč patronažnim sestram pri urejanju socialnih razmer tuberkuloznih, širjenju zdravstvene prosvete, organizaciji rehabilitacije itd. Taka pomoč Rdečega križa že lepo uspeva v aktivih v Mariboru, skušali pa jih bodo razprsti po vsej Sloveniji. M. N.

Letošnji teden borbe proti tuberkulozi bo to dejavnost Rdečega križa še poglobil, prvenstveno pa se bo ta organizacija zavzela za pomoč patronažni službi. V posebnih seminarjih se bodo aktivisti Rdečega križa prek leta usposobili za delo, ki naj bi bilo v pomoč patronažnim sestram pri urejanju socialnih razmer tuberkuloznih, širjenju zdravstvene prosvete, organizaciji rehabilitacije itd. Taka pomoč Rdečega križa že lepo uspeva v aktivih v Mariboru, skušali pa jih bodo razprsti po vsej Sloveniji. M. N.

Letošnji teden borbe proti tuberkulozi bo to dejavnost Rdečega križa še poglobil, prvenstveno pa se bo ta organizacija zavzela za pomoč patronažni službi. V posebnih seminarjih se bodo aktivisti Rdečega križa prek leta usposobili za delo, ki naj bi bilo v pomoč patronažnim sestram pri urejanju socialnih razmer tuberkuloznih, širjenju zdravstvene prosvete, organizaciji rehabilitacije itd. Taka pomoč Rdečega križa že lepo uspeva v aktivih v Mariboru, skušali pa jih bodo razprsti po vsej Sloveniji. M. N.

Surovinsko bazo lahko še povečamo

Po perspektivnem planu se bo do leta 1961 proizvodnja surove nafte povečala za trikrat, proizvodnja mnogih kovinskih izdelkov in rud pa dvakrat — Za to pa bo treba sistematično šolati kadre, ki jih zelo primanjkuje

Beograd, 21. sept. (Tanjug). — Vprašanje produktivnosti dela in kadrov bo glavna tema II. kongresa rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki bo 28. in 29. septembra v Beogradu.

V kongresnem poročilu je poudarjeno, da so se mimo začetka obratovanja novih velikih objektov v bazični industriji znatno povečale rezerve nafte, železne rude, bakra, svinčeno cinkove rude, boksita, magnezita in drugih rud. Zdjaj so dane možnosti, da bi surovinsko bazo še bolj razširili. Z izgradnjo aluminijevega kombinata v Titogradu, topilnice in flotacije v Majdanpeku in Boru ter novih rudnikov v Plevljah in na Kosovu bo omogočena še večja pridelava boksita in bakrene rude.

Perspektivni program predvideva, da se bo do 1961. leta proizvodnja surove nafte povečala za trikrat, proizvodnja bakrene rude, valjanih in vlačnih jeklenih izdelkov, dalje železne rude, surovega železa, boksita, aluminija in aluminijastih izdelkov pa za dvakrat v primerjavi z 1956.

Da bi zagotovili predvideno povečanje proizvodnje, je treba začeti, poudarjajo v krogih metalurgov in rudarjev, sistematično

Letos na 126.000 ton povečana nosilnost naše trgovinske mornarice

Reka, 21. sept. (Tanjug). — V združenju pomorskega brodarstva na Reki izjavljajo, da se je nosilnost naše trgovinske mornarice letos povečala za 90.000 ton. V naših ladjedelnih je bilo izdelanih 6 tovornih ladij, od katerih imajo štiri nosilnost več kot 10.000 ton vsaka. Zdjaj ima naša trgovinska mornarica skupno 520.000 ton nosilnosti. Pričakujejo, da se bo tonaža tega ladjstva do konca leta povečala še za okrog 36.000 ton, in sicer z dograditvijo petih ladij v naših ladjedelnih. Tako bo letošnje leto najplodnejše povojno leto v izgradnji naše trgovinske mornarice.

Pionirski Odred bratstva in enotnosti prispel v Kranj

Pionirski Odred bratstva in enotnosti je danes prispel v Kranj, kjer so mu priredili prirečen sprejem. Pionirji so si ogledali tovarno »Iskro« v Kranju, potem pa jih je sprejel predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Vinko Hafner. Pozneje so pionirji obiskali Okroglo pri Kranju in si ogledali jamo, kjer

je spomladi leta 1942 trinajst partizanov s pesmijo na ustih končalo svojo junaško pot. Pionirji so odšli nato v Begunje in Drago in prek Bleda v Bohinj. Jutri bodo v Bohinju prisostvovali »Krvjemu balu«, naslednji dan pa nadaljevali pot preko Jelovice v Dražgoše, Zeleznike in naprej po poteh partizanskih borb.

PRED VOLITVAMI V OBČINSKE LJUDSKE ODBORE

O čem razpravljajo na zborih volivcev

DOBER KRAJEVNI ODBOR — DOBER MNOŽIČEN SESTANEK
V splošnem so priprave v videm-krški občini pokazale, da so bili sestanki dobri, kjer so aktivni krajevni odbori in kjer je bila tudi dobra povezava med njimi in organizacijo SZDL. V teh krajih volivci drugače gledajo na skupne probleme in na naš nadaljnji razvoj kot v krajih, kjer krajevni odbori niso aktivni.

PROTI «KITAJSKIM ZIDOVOM» MED OBČINAMI
Kmetje na Krškem polju so kritizirali ustvarjanje »kitajskih zidov« med občinami. Menili so, da formiranje komunalnega sistema ni imelo namena ustvarjati takih pregrad, kot se to dogaja med občinami Videm Krško in občinami novomeškega okraja. Kmetje iz vasi, ki namreč mejijo

na ta okraj so poprej vedno dobivali drva iz krakovskih gozdov, sedaj pa je ta vir povsem usahnil. To povzroča hudo kri med poljanskimi kmeti na Krškem polju, ker nimajo možnosti drugod dobiti drv, zima pa je pred vrati.

KMETIJSKA ZADRUGA NAJ SAMA POROČA
V Mozirju so na zboru volivcev sklenili, da bodo čimprej ustanovili vodovodno zadrugo. V tem kraju je namreč problem napeljav vodovoda eden najbolj perečih vprašanj. Volivci so tudi zahtevali, da je treba vprašanje ureditve prosvetne oziroma kinodvorane v Zadrugnem domu že enkrat spraviti z dnevnega reda zborov volivcev. Zato so izvolili poseben odbor, ki naj pospeši ureditev tega vprašanja. Zahtevali so tudi, naj kmetijska zadruga na prvem prihodnjem zboru vo-

livcev poroča, kaj je sama napravila v zadnjih letih glede tega vprašanja.

NA 1000 OTROK JE PREMALO ENA SAMA SOLA
V Novem Velenju so se volivci pritoževali, ker nimajo trgovine, kjer bi lahko kupili povrtnino in sadje. Zato so zahtevali naj novi krajevni odbor čimprej uredi stojnice, kamor naj bi kmetje nosili prodajati svoje pridelke. Razpravljali so tudi o šolah. Za tisoč otrok je v Velenju ena sama šola ter bi bilo treba zgraditi še drugo osemletko.

Razprava o gospodarski dejavnosti v Leskovcu v občini Videm Krško je bila zelo živahna. Kmetje so menili, da bi bilo treba prekvalificirati gozdove o Krakovem, ki so bili nekoč zelo bogati, sedaj pa so že močno izsekani in bi moral katastrski izračun to upoštevati.

Kulturne VESTI

JUBILEJ »DUNDA MAROJA« V JUGOSLOVANSKEM DRAMSKEM GLEDALIŠČU

V sredo 25. septembra bo Jugoslovansko dramsko gledališče v Beogradu prikazalo tristo predstavo ene izmed najznačilnejših jugoslovanskih dram in hkrati najuspešnejšo predstavo, odkar gledališče obstaja. Upriporili bodo Držičevega »Dunda Maroja« o znani režiji Marka Foteza in v zasedbi, ki je postala že legendarna. Proč so po osvoboditvi upriporili to Držičevo komedijo februarja 1949 in od tedaj so znamenito predstavo videla ne le jugoslovanska mesta, maroč tudi Pariz, Moskva, Leningrad, Kijev, Gorki, Dunaj, Budimpešta. Z istim uspehom kot Jugoslovansko dramsko gledališče upriporijo »Dunda Maroja« tudi holandsko gledališče »Teater«, češkoslovaški »Narodni Divadlo«, upriporili pa ga bodo to sezono tudi v Budimpešti in na Poljskem. Komedija je prevedena v angleščino, francosčino, nemščino, slovaščino, češčino, madžarščino in bolgarščino. Jubilejna tristo predstava predstavlja nedvomno pomemben jubilej in velik uspeh tako dela kot izvajalcev.

SEJA ODBORA ZA PROSVETO IN KULTURO ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Na nedavni seji odbora za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta v Beogradu so sklenili podaljšati rok za diskusijo o predlogu sistema izobraževanja in vzgoje v FLRJ. Rok so podaljšali do 1. novembra 1957. Namen podaljšanja je zagotoviti čimbolj vsestransko razpravo o predlogu ne samo v vrstah prosvetnih delavcev in njihovih organizacij ter ustanov, ampak tudi v drugih forumih in institucijah. Na isti seji je odbor obravnaval in sprejel nekaj zakonskih predpisov s področja prosvete in kulture. Razpravljali so o splošnem zakonu o knjižnicah, ki predvideva, da bodo knjižnice upravljali organi družbenega upravljanja in določili njihov status. Zakon bo rešil tudi mnoge probleme knjižnic, kot so kadroški in finančni, veljal pa bo le za javne knjižnice, ki so jih ustanovili državni organi. Na isti seji so mimo tega sprejeli predlog o ustanovitvi instituta za javno pravo, predlagali izvršni komiteju ustanovitev zvezne komisije za izpopolnjevanje strokovnih kadrov ter sprejeli uredbi o ustanovitvi statistične šole.

50 LET NARODNEGA GLEDALIŠČA V OSIJEKU

Osijsko Narodno gledališče bo te dni slavilo petdesetletnico svojega dela. Zato se je gledališka sezona o gledališču začela zelo zgodaj. Ansambel namerava pripraviti obsežen in ne lahek repertoar dvanajstih dramskih, šestih opernih in treh opernih del. Zanimivo je, da bodo o tej jubilejni sezoni upriporili tudi tisočero delo; to bo premiera drame »Kotorski mornarji« Fridricha Wolfa. Delo bodo upriporili v počastitev 40-letnice Oktobrske revolucije. Tudi ostali repertoar je sestavljen iz kvalitetnih dramskih tekstov, med katerimi: mnogo domačih avtorjev: Krleža, Lepović-Obrenović, Kolar, Nušić, Vojnović, od tujih pa tudi Sartre in Lorca.

OB 40- LETNICI OKTOBRSE REVOLUCIJE

Kako je petrograjski sovjet stopil na stran boljševikov

Iz spominov S. Gončarske, odposlanke petrograjskega sovjeta v letu 1917

Napočil je julij. Kontrarevolucija je bila okrutna, toda čim bolj so bili boljševiki preganjani, čim bolj so jih uničevali, tem hitreje je rasla razredna zavest množic, ki so doumele, kdo štiti njihove koristi. Stranki menševikov in eserov sta kopteli, boljševiška partija pa je rasla in se utrjevala. Samo v enem mesecu po julijskih dogodkih se je v petrograjsko boljševiško organizacijo včlanilo več kot 10.000 novih članov.

Ko sta videla, da vpliv boljševikov narašča, zvezni centralni izvršni odbor in prezidij petrograjskega sovjeta nista hotela dovoliti ponovne izvolitve sovjetov delavskih in vojaških odposlancev. Tedaj smo mi v boju za boljševizacijo sovjetov izkoristili močno demokratično orožje — odpoklic odposlancev, na katerih mesta smo izvolili druge.

Po VI. kongresu Partije smo začeli čedalje ostreje napadati Začasno vlado. V ljudeh je telo. Delavci in vojniki Petrograda so nestrpno pričakovali poziv Partije na oboroženo vstajo.

Na zasedanju petrograjskega sovjeta je 18. avgusta govoril minister »socialist« Cereteli. Skušal je opravičiti odlok vlade o uvedbi smrtnih kazni za vojake, govoreč:

»Nemogoče je dati proste roke razuzdani vojaški stihiji. Vojaki imajo v rokah orožje, s katerim ogrožajo revolucijo. Če bi vi, recimo, danes sprejeli resolucijo proti smrtni kazni, kaj bi se zgodilo? Vi jutri ne boste strmoglavili vlade...«

Mi, boljševiški odposlanci, smo mu segali v besedo z vzkliki: »Ne, strmoglavili jo bomo, strmoglavili!« Pridružili so se nam mnogi vojniki. Glasno smo protestirali. Cereteli je zviška pogledal na nas, preproste ljudi in ponovil:

»Ne, ne boste je strmoglavili!« Protesti so se nadaljevali. Tedaj je izgubil potrpljenje in s povišanim glasom rekel:

»Vi ne boste pozvali polkov na ulico, z resolucijo pa ne boste ukinali smrtno kazni!« Nastal je tak hrup, da Cereteli ni mogel več govoriti. Pregnali smo ga z govorniškega odra, ne da bi mogel zaključiti govor.

Za menševiško-esersko resolucijo je glasovala samo majhna skupina. Število boljševikov, članov sovjeta, je stalno naraščalo. Dne 31. avgusta sta bili na zasedanju petrograjskega sovjeta predloženi dve resoluciji. Boljševiška resolucija je ostro obsodila politiko izdajalcev, ki so podpirali kontrarevolucionarno buržoazijo in veleposelnike ter pustolovščino generala Kornikova. Menševiška resolucija pa je zlobno, kakor običajno, obsojala prevelike boljševiške zahteve. Menševiki so bili prepričani, da je na njihovi strani večina članov sovjeta in si niso posebno prizadevali, da bi si zagotovili podporo za svojo resolucijo.

Kako razočarani so bili, ko je večina odposlancev glasovala za boljševiško resolucijo! Menševiki so mislili, da gre za nespornost, napako. Če po pravici povem, tudi mi boljševiki se nismo bili povsem prepričani, da v sovjetu že imamo večino. Prezidij je izjavil, da je bilo pri glasovanju odsotnih mnogo odposlancev in predlagal, naj bi ponovno glasovali o resoluciji. Pri drugem glasovanju smo spet dobili večino. Toda predsedujoči je izjavil, da glasovanja ni moč smatrati za veljavno, ker mnogi vojaški odposlanci niso navzoči. Sporočil je tudi, da bo prezidij sklical izredno zasedanje sovjeta zaradi ponovnega glasovanja.

Napočil je dan izrednega zasedanja. Petrograjski delavci so napolnili dvorano do zadnjega kotička. Dve četi vojakov nista mogli napraviti reda med množico, ki je hotela v dvorano.

Ze na začetku zasedanja se je razvila ostra polemika. Da bi dobili večino, so izdajalci povežali glasovanje za resolucijo z zaupnico prezidiju.

Boljševiki so razumeli bistvo te demagogije. V njihovem imenu je spregovoril Volodarski:

»Tovariši nam predlagajo, naj glasujemo za zaupnico prezidiju.

Dobro. Glasujmo za zaupnico ali nezaupnico. Toda nam odposlanec mora biti jasno, da je glasovanje za podporo prezidiju glasovanje za politiko Kerenskega, politika Kerenskega pa se glasi, da zemlja pripada veleposelstvom, ne pa kmetom, da se je treba vojskovati, do zmagovitega konca, da je treba štiti koristi kapitalistov — to je dogovor s kornilovci, to je smrtna kazen za vojake. To politiko podpira prezidij sovjeta. Prepričani smo, da bo sleherni odposlanec dobro premislil, preden bo sklenil glasovati za zaupnico takšnemu prezidiju.

Pri glasovanju smo boljševiki dobili večino. Dobili smo 100 glasov več kot izdajalci. Zmago so z nami slavili tudi ljudje, ki so na hodnikih vztrajno čakali na izid glasovanja, ki se je začelo ob enajstih zvečer, končalo pa ob prvih jutranjih urah... Tako smo izbojevali našo veliko zmago...

Lenin v krožku petrograjskih delavcev

Boljša nagrada za boljše delo

Te dni je Sekretariat za splošne posle Zveznega izvršnega sveta objavil v posebni brošuri načrt zakona o delitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij, ki bo v javni razpravi do 15. oktobra.

Do začetka letošnjega leta je za večino podjetij (industrijo, rudarstvo, zunanjo trgovino) veljal sistem delitve dobička, pri čemer je kolektivni razpolagal le z relativno majhnimi skladi, ki jih ni mogel bistveno zvišati, četudi bi povečal proizvodnost, zboljšal organizacijo, znižal stroške in povečal produktivnost dela. Ta sistem ni zadostno spodbujal kolektivov k večji produktivnosti. Naslanjal se je še na sistem stopenj akumulacije in skladov, ki je določal zelo različno obremenitev četudi enakih podjetij, upoštevajoč takratno dejansko stanje. Medtem pa so se razmere močno spremenile. Mnoga gospodarska podjetja so napredovala in tudi drugi pogoji so se spremenili. Sicer je bil v zadnjih letih sistem delitve dohodka bistveno spremenjen, toda kvantitativno je bila delitev odvisna ne le od uspeha podjetja v fitem letu, marveč vselej tudi od ugotovljenih odnosov v preteklem letu, tako da so se ostanki prvotnega sistema stopenj akumulacije nadalje vlekli od leta do leta, kar je imelo za posledico skoraj enake plače iz dobička v visoko produktivnem kakor v slabo produktivnem oziroma v bistvu nerentabilnem podjetju. Tudi oblikovanje skladov za samostojno razpolaganje je bilo z lestvicami tako prirejeno, da so bile le majhne razlike med podjetji.

Prvi korak k spremembi sistema smo napravili letos z novo uredbi o delitvi dohodka, ki ima prehodni značaj. Za večji del industrije, za zunanjo trgovino in del prometnih organizacij smo sicer še obdržali v bistvu sistem delitve dobička z dopolnilnim deležem ob relativno povečanem dobičku, doseženem z boljšim poslovanjem, kar pa je močnejše spodbujalo predvsem tista podjetja, ki so dotlej slabo gospodarila in ki z boljšim delom laže povečajo dobiček, manj pa tista, ki so že izkoristila večino možnosti za dvig proizvodnosti.

Za ostala podjetja, za trgovino, gostinstvo, obrt, za rudarstvo in del prometnih podjetij pa smo letos glede delitve dohodka napravili še odločnejši korak naprej. Prepustili smo kolektivom, da sami delijo čisti dohodek. Hkrati smo za ta podjetja uvedli progresivni davek na čisti dohodek.

Ta način delitve dohodka in ne dobička (pri čemer ustreza pojem dohodka vsoti plač in dobička) je zdaj po načrtu novega zakona predviden za vse gospodarske organizacije. Izhodišče novega zakona je načelo enakih meril za vse dejavnosti in vse gospodarske organizacije s tendenco čimbolj pospeševati dviganje produktivnosti dela ter hitreje in skladneje razvijati gospodarstvo. Obrestni na osnovna in obratna sredstva, ki naj se obračunajo, kakor doslej pred delitvijo dohodka kot merilo minimalne družbene rentabilnosti, ostanejo tudi v bodoče, le s to razliko, da se te obrestni obračunajo samo na tista osnovna sredstva, ki niso obremenjena z anuitetami. Isto velja za prometni davek, ki naj se prav tako kakor doslej obračuna pred delitvijo dohodka, vendar naj zajema večji del celotnega dohodka kakor doslej, tako da bodo obveznosti do skupnosti močnejše od obsega realizacije in v manjši meri od dohodka oziroma dobička. S tem bomo dosegli, da bodo enaka podjetja bolj kakor doslej izenačena glede obveznosti do skupnosti. Na novo uvaja načrt zakona med drugim instrument minimalnega osebnega dohodka delavcev, ki se določa po kvalifikaciji posameznega delavca in ne za podjetje, za posameznega delavca pa predstavlja zagotovljen minimalni osebni dohodek. Dejanski osebni dohodki se oblikujejo ob delitvi čistega dohodka na prispevek za splošne družbene potrebe, na sklade podjetja in osebne dohodke, pri čemer se znesek minimalnih dohodkov delavcev uporablja zgolj za določanje prispevka za splošne družbene potrebe po progresivni stopnji.

Tu smo le v širokih potezah nakazali del novih instrumentov, ki so sestavljeni tako, da zagotavljajo večjo materialno zainteresiranost za zboljšanje proizvodnje, ker ustvarjajo neposredno odvisnost osebnih dohodkov od ustvarjenega dohodka podjetja, na drugi strani pa prepustljajo delovnemu kolektivu, da sam deli dohodek, ki ga ustvarja. Tako naj novi sistem omogoča, da bo celotni kolektiv za boljše delo tudi bolj nagradjen.

F. S.

CENEJE ZA OKROG 40%

Podjetje »Elma« izdeluje nov instalacijski material za instalacije v ometu namesto pod njim — S tem se bodo instalacijska dela ne samo pocenila, ampak tudi pospešila

Ze dolgo se tehniki gradbene in elektrotehnične stroke ukvarjajo z vprašanjem, kako poenostaviti in poceniti električne instalacije. Pri instalacijskih delih povzročajo največ težav in stroškov izsekavanje žlebov v opečnih zidovih, v katere se potem polože in vgradijo Bergmannove cevi za kable ter razvodne in stikalne doze. Izvedba take podometne instalacije je zlasti težavna pri tankih vmesnih stenah iz opeke, heraklita ali drugega materiala, kakršne postavljajo v sodobnih zgradbah, če je treba izsekavati žlebove za instalacije na obeh straneh. Iz izkušenj tudi dobro vemo, da prav električna instalacijska dela najbolj zadržujejo hitro napredovanje zidarskih del, ker ni mogoče ometati sten, preden električna instalacijska dela niso končana.

Velik del teh težav odpade in se delo pospeši in poceni, če izvedemo električno napeljavo v primeru ometa namesto pod ometom, kakor se to uspešno uveljavlja zlasti v Nemčiji in Italiji. Za ta

sta združeni z močno izolacijo iz plastične mase (polivinila). V tem primeru odpade zamudno in drago izsekavanje sten in polaganje Bergmannovih cevi, zato se stroški instalacije zmanjšajo kar za

40%. To pa predstavlja znaten prihranek.

Novi način električnih instalacij zdaj uvajamo tudi pri nas. Na temelju inozemskih izkušenj so v tovarni elektromateriala »Elma« na Črnučah po daljših poskusih izdelali lastne konstrukcije stikal in vtičnih doz za instalacije v ometu, ki jih je podjetje prijavilo tudi za priznanje patenta. Ta novi instalacijski material podjetje že izdeluje in je prave dni seznanilo z njim zainteresente na zagrebškem vselesemu.

NOVA STIKALA SO PETKRAT TRPEŽNEJŠA

Stikala in vtične puše za vgraditev v samem ometu segajo komaj 11 mm pod omet. Nizko konstrukcijo omogoča pri stikalu ležajoči mehanizem na zibko (gumb). Ta konstrukcija ima pred običajnim vrtilnim stikalom še to veliko prednost, da je preprosta in zaradi tega solidnejša in trpežnejša. Običajno vrtilno stikalo se razmeroma hitro iztroši in pokvari. Običajno vrtilno stikalo mora vzdržati 20.000 obratov, novo stikalo »Elme« na gumb pa je pri preizkušnjah zdržalo povprečno 100.000 preklapov. Navzlic temu pa je novo stikalo za 15% cenejše v primeru s stikalom stare izvedbe, ima lično obliko, preklapljanje pa je tiho in trenutno. Zdaj izdelujejo v tovarni novo stikalo v treh izvedbah, in sicer kot navadno, serijsko in izmenično stikalo, vtične puše v novi izvedbi pa za sedaj za uporabo do 10 amperov. Seveda izdelujejo v ustrezajoči plitki izvedbi tudi kovinske razvodne in stične doze, ki se vgradijo. Nova stikala so izdelana tako, da se lahko namestijo tudi v obstoječih in običajnih podometnih instalacijah.

Za novo cenejšo izvedbo električnih instalacij v samem ometu imamo torej že potreben instalacijski material, gre le še za ustrežne kable domače proizvodnje, da ne bomo gledeli teh kablov odvisni od uvoza. Naša kabelska industrija že osvaja proizvodnjo tega kablovskega materiala, pri čemer preizkuša predvsem izolacijski material iz polivinila, ki ne stara in zdrži v steni tudi desetletja. To vprašanje pa v sodelovanju s podjetjem »Jugovinil« ne bo težko rešiti.

SILOSE ZA 7000 VAGONOV ŽITA

bodo prihodnje leto zgradili na Hrvatskem

Na Hrvatskem bodo zgradili silose in skladišča, v katere bodo lahko spravili okrog 7000 vagonov žita. Nove silose, za katerih izgradnjo bodo porabili okrog 3 milijarde dinarjev, bodo sezidali prihodnje leto. Med drugim bodo zgradili več silosov s prostornino okrog 2600 vagonov in nekaj skladišč za okrog 1600 vagonov žita.

V prvi fazi bodo nove silose in skladišča za žito zgradili na glavnih žitorodnih področjih, nato

Še 100.000 ha orne zemlje

Osnutek perspektivnega plana razvoja kmetijstva v Bosni in Hercegovini v prihodnjih petih letih predvideva, da bodo povečali v tej republiki orno zemljo od 900.000 na milijon ha. Površino njiv, zasejanih z industrijskimi rastlinami, bodo v istem času povečali za okrog 40%.

Razen tega predvideva osnutek plana povečanje poljedelske proizvodnje za 60% in povečanje proizvodnje pšenice in rži celo do 64% v primerjavi s povprečno proizvodnjo 1951/56, donos koroze pa od 11 na 15 metrskih centov na hektar.

V ta namen predvideva plan vrsto agrotehničnih ukrepov in okrog 50 milijard dinarjev novih investicij. Perspektivni plan predvideva tudi vrsto ukrepov za zboljšanje živinoreje.

pa v glavnih potrošniških središčih. Začeli so tudi akcijo, da bi tam, kjer je to možno, splošne in kmečke delovne zadruge usposobile za vskladiščenje žita del svojih gospodarskih poslopij, dokler ne bi sezidali novih skladišč.

DESETLETNICA USTANOVITVE JUGOSLOVANSKEGA REČNEGA BRODARSTVA

Nagel razvoj rečnega prometa

Do 1961. leta se bo naše rečno ladjevje povečalo za 40 plovnih enot

Beograd, 20. sept. (Tanjug). — Te dni proslavlja kolektiv Jugoslovskega rečnega brodarstva desetletnico ustanovitve svojega podjetja.

Jeseni 1947. je Jugoslovskega rečno brodarstvo začelo poslovati kot gospodarsko podjetje. Prevoz blaga je stalno naraščal, tako da je 1956. leta dosegel 1.139.000 ton, oziroma 350.000 ton več kot 1947. V sorazmerju s tem je bil tudi delovni učinek v istem obdobju povečan za več kot 400 milijonov netotonskih kilometrov.

Jugoslovskega rečno brodarstvo je v tem obdobju posvetilo posebno pozornost razvijanju prometa z drugimi deželami. Ta promet je zlasti intenziven z Zahodno Nemčijo in Avstrijo. Samo lani je znašal 180.000 ton ali 64 milijonov netotonskih kilometrov.

Tudi prevoz blaga v tranzitnem prometu se je povečal in je lani znašal 11.000 ton.

Lani je podjetje začelo obnavljati svoje ladjevje z izgradnjo 12 remorkerjev s skupno 7200 KS. Večina teh objektov bo že letos dograjena in sposobna za promet.

Petletni perspektivni plan razvoja rečnega ladjevja, izdelan na podlagi odobrenega posojila Jugoslovske investicijske banke, predvideva, da bodo do konca 1961 zgradili še 40 plovih enot v skupni vrednosti 3.400.000.000.

Posebni krediti za odkup žita

Beograd, 21. sept. (Tanjug). — Narodna banka je v soglasju z državnim sekretariatom za blagovni promet sprejela sklep o odobravanju posebnih kreditov za odkup žita s poznejšim dobavnim rokom.

Na podlagi tega sklepa bodo lahko krediti za odkup žita s poznejšim dobavnim rokom izkoristile kmetijske zadruge in druge odkupne organizacije, ki nimajo prostega skladišnega prostora za prevzemanje odkupljenega žita. Ti krediti so strogo namembni in jih je moč porabiti samo za dajilo tistega dela cene, ki ga dajo kot predujem kmetom, ko sklepajo pogodbe o odkupu žita s kasnejšim dobavnim rokom.

Sklep o odobravanju posebnih odkupnih kreditov je bil sprejet pravočasno, ker je prišlo zaradi dobre letine in ugodnih odkupnih cen do velike ponudbe žita, medtem ko je prostor za vskladiščenje že povsem izkoriščen.

Šanje aktualno zlasti ob uvedbi individualnih premij, ki zajemajo širši krog zaposlenih. Nedvomno je tovrstno premiranje zelo koristno, saj izgubljamo v odpadnem materialu dragocena sredstva. Toda problem se zamota ob finančnem vprašanju. Drobni primer nam to pokaže:

ZNAČILEN PRIMER

V minulem mesecu je osem zaposlenih prihranilo pri plačilu 1.400.000 din. Upeh so dosegli s pazljivostjo in izredno skrbjo, da bi bilo čimveč prihranka pri materialu. Podjetje jih je nagradilo s 64.000 din. Premije so črpali iz dobička. To pomeni, da so zaradi koristi, ki so jo imeli na kontu materialnih stroškov, oškodovali fond, ki je namenjen skupnim potrebam, namreč dobiček.

Na dlani je, da tak način nagrajevanja ne more dobro vplivati na podjetje. Logično bi namreč bilo, da se denar za premije črpa iz tistega fonda, ki je izkazal gospodarsko in finančno korist. V navedenem primeru iz materialnih stroškov. Razumljivo je, da je treba pri ocenjevanju prihranka upoštevati tehnične normative o uporabljenem materialu in zlasti še kakovost izdelkov. Vendar pa prihranki so in se dajo doseči kljub temu, da omenjena faktorja upoštevamo. Treba pa bi bilo za prihranke na materialu, ki je večji od normativna, najti v materialnih stroških ustrezno postavko. Ustvariti bi bilo treba sklad za premije, določiti način, kako se formira, in odstotek, ki bi ga lahko uporabili za individualno nagrajevanje.

PREMIJE NAJ GREDO IZ PRIHRANKA, NE PA IZ DOBIČKA

Družba ima zaradi varčevanja in prihrankov nedvomno veliko korist. Finančno ta korist sploh ne more biti evidentna, dokler je proizvajalec ne ustvari. Proizvajalci pa dobijo od nje le malenkostni delež, saj kažejo izkušnje, da nagrada ne prekoračijo 5%. Zelo kočljivo pa je vprašanje, čemu mora podjetje, to je ves kolektiv, izplačevati premije iz dobička, saj pomeni takšno individualno nagrajevanje v bistvu kazen za kolektiv. Povsem logičen bi bil zaključek: če neko prihrani sredstva, ki jih v nobenem družbenem planu ni predvidel, mu daj nagrado od tistega, kar je prihranil.

Tako mislijo v jeseniški železarni in tudi drugod, kjer so o izvajanju premijskih pravilnikov napravili temeljite analize.

—DV

proizvodnjo in varčevanje materiala, so uvedli za to še individualne premije. V tem načinu premiranja bo zajetih 3 do 4 tisoč delavcev.

ZA POSAMEZNIKA PRIDOBITEV, ZA CELOTEN KOLEKTIV PA...

Vendar so se doslej v celotnem premijskem sistemu pokazale tudi slabe strani, ki sicer ne prizadevajo toliko posameznika, kot ves kolektiv. Medtem ko je premija za posameznika pridobitev, je celotno podjetje prizadeto v finančnem pogledu, ker mora sredstva za premije črpati iz dobička, ki je povečini že tako premajhen za kritje mnogih potreb v družbenem standardu. Zato je premijski sistem, čeprav ga podjetja zaradi gospodarskih koristi uvajajo, v bistvu zanje nespodbuden. Premije zmanjšujejo razpoložljivi dobiček, s tem pa tudi investicije v družbenem standardu, na katere je navezan ves kolektiv.

Gre torej za vprašanje, kako ustvariti sklade za premije. V železarni je postalo to vpra-

Z ladjo skozi železna vrata

Zerjavom nikdar ne zmanjka dela

3500 KS, 3 motorne tovorne ladje s skupno močjo 3500 KS in nosilnosti 3100 ton, 7 tankerjev po 1000 ton nosilnosti in 27 vlačilcev po 1000 ton nosilnosti. Z izgradnjo teh objektov bodo ustvarili pogoje za povečanje notranjega blagovnega prometa in zunanjetrgovinske izmenjave.

V prihodnjih petih letih bodo vložili tudi znatna sredstva v uvedbo in modernizacijo pristanišč.

LEP NAMEN

Kmetovalci slovenjebistriškega področja so poslovni zvezi naročili, da je treba odkupovati vse viške kmetijskih pridelkov, ki jih potrošniki potrebujejo

Kmetijske zadruge zahtevajo, naj trgovska podjetja s kmetijskimi pridelki odkupujejo vse viške. In imajo prav. Na naših trgih in v trgovinah primanjkuje še mnogo drobnih stvari, ki jih potrošniki iščejo. Kmetovalci jih pridela ali bi jih vsaj pridela, če bi jih kdo odkupil in poslal na trg. Toda trgovina odkupuje najraje tako blago, pri katerem ima malo truda in veliki denarni promet. Tako očito trgovcem kmetovalci s slovenjebistriškega področja — pa tudi drugje — zato so svoji kmetijski proizvajalci zvezi, ki so jo nedavno ustanovili, naročili, da mora odkupovati vse viške, ki jih potrebuje tržišče.

Kmetijska proizvajalna zveza v Slovenski Bistrici si je doslej poskrbela najnujnejšo embalažo, ki jo potrebuje za odkup. Le-ta in prevozna sredstva ji povzročajo največ težav. Brez njih pa ne more pošiljati blaga hitro v potrošniška središča. Namen te zadruge ustanove je namreč, izrinuti vse posrednike med proizvajalci in zadrugami ter trgovino na drobno, ki oskrbuje potrošnike. Tako želi zmanjšati stroške trgovine in razliko med odkupnimi cenami pri proizvajalcih ter cenami, ki jih morajo plačati za blago potrošniki. Namen je lep, zato želijo zadrugniki in potroš-

niki, da bi ga izvedla v celoti.

Vseh načrtov ne more izvesti naenkrat, ker so povezani z večjimi materialnimi sredstvi. Zivnorejci slovenjebistriškega področja ne morejo prodati niti vseh viškov mleka, čeprav je potrošnja v mestih in industrijskih krajih sorazmerno še zelo majhna. Težave imajo posebno v tistih mesecih, ko je več mleka; in to zvlči temu, da je še v zadnji zimi zmanjkalo v trgovinah masla in drugih mlečnih izdelkov. To je posledica različnih težav — med drugim te, da Maribor nima ustreznih, sodobne mlekarne — zato so pripravili načrt za gradnjo manjše mlekarne v Slovenski Bistrici. Le-ta bo omogočila okoljskim živinorejcem, da bodo lahko prodali vse viške mleka. Imela bo tesne poslovne stike z mlekar- no v Mariboru.

Kmetijska proizvajalna zveza v Slovenski Bistrici je že navezala poslovne stike s podobno združeno ustanovo v Lenartu v Slovenskih goricah. Prva pripravila v sodelovanju s Tovarnoj olja v Slovenski Bistrici sušilnico za sadje, v Lenartu pa imajo pripravljene načrt za gradnjo predelovalnice sadja v pulpo. Tako bodo iz Slovenske Bistrice pošiljali sadje za predelavo v pulpo v Lenart, od tam pa v obratni smeri sadje za sušenje. J. P.

»Prodana nevesta« v kostanjeviškem gradu

Tradicija kostanjeviškega kulturnega tedna prerasla v Dolenjski kulturni festival — Obisk najvišjih slovenskih zavodov in ustanov Dolenjske — Posredovanje kulture in umetnosti ljudstvu na podeželju — Idealna prilika za razmah domačega turizma

Tri tedne prej kot druga leta bodo v soboto začeli v Kostanjevici na Krki prve proslave v počastitev partizan- skega praznika tega starodavnega mesta. Dosedanji »kulturni teden« Kostanjevičanov, v katerem je domače prosvetno društvo »Lojze Košak« vsako leto pokazalo bogat repertoar svoje vsestranske prizadevnosti, prerašča letos v Dolenjski kulturni festival, ki bo trajal od 28. septembra do 21. oktobra. Iz leta v leto kvalitetnejše prireditve so pojile kulture željno hvaležno občinstvo, ki je vedno do zadnjega kotička napolnilo prostorno dvorano v lepem kostanjeviškem Domu kulture. Letos pa je program še širši, zanimanje za dogodke v prihodnjih tednih še večje.

Kostanjevica se je odločila za malce drzen, nevsakdanji poskus. Morda organizatorji festivala iz zadnje besede ne bodo zadovoljni. Pripravi so namreč, da bo vrsta prireditev, ki jih pripravljajo skupaj z vodstvi nekaterih naših najvišjih umetniških zavodov in ustanov, vsestransko uspeša in doživela med ljudmi pod Gorjanci še več priznanj kot v vseh minulih letih. Prihodnje tedne bodo v Kostanjevici gostovali:

Ljubljanska Opera s »Prodano nevesto«, ki jo bodo gostje igrali v nedeljo, 29. septembra popoldne ob 14. uri na prostornem dvorišču kostanjeviškega gradu. Sodelovanje Vilme Bukovčeve, Mira Brajnika in Ladka Korošca, ki se bo tokrat pripeljal na oder

z zapravljivčkom, bo nudilo obiskovalcem ob edinstveni scenariji gradu svojevrstni in redek užitek. Prvaki ljubljanske Drame

mir Lamut, Boris Kalin, Riko Debenjak, Stojan Batič, France Kralj, Drago Tršar, Zoran Didek, Bogdan Borčić, Lojze Perko, Vladimir Stoviček, Tone Kralj, Franjo Stiplovič in drugi. Razstavno, ki bo v adaptiranih prostorih nekdanje prosvetne dvorane, bo otvoril 28. septembra predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov Ive Šubic, ki bo prav tako tudi razstavljal. Akademik Božidar Jakac bo govoril ob odkritju spominske plošče slikarju in kiparju domačinu Jožetu Gorjupju, pesniku Jožetu Cvelbarju pa ob odkritju plošč univ. prof. dr. Anton Slodnjak.

Domača gledališka družina bo v okviru festivala igrala »Pernjakove« Prežihovega Voranca, ponovila pa bo tudi »Kloštrskega žolnirja« Lada Smrekarja. Med

Dolenjci so veseli ljudje. Ne le zavoljo trta, ki dajejo na teh starodavnih vulkanskih tleh cvetček, vodilno pijačo v vinski terapiji. Radi bodo pokazali gostom, ki jih pričakujejo prihodnje tedne iz vseh večjih krajev od Ljubljane do Zagreba, čudovite lepote dolenjske deželice v pravkar rojenih jesenskih barvah, svoj naravni predelek in težave, ki jih tokrat še vedno ni malo. Pridite zato v Kostanjevico, obiščite prerajajoči se Otočec sredi Krke, Novo mesto in druge dolenjske krajele boste odprta srca in dobro besedo, pa morda tudi spoznanje, da naša Dolenjska le ni tako daleč, kot mnogi tam kje v Ljubljani ali drugih naših mestih mislijo. Odlomite se za obisk, da boste potem, ko bo to prelepe kraje povezala nova avtomobilska cesta, zmeraj znova radi zahajali v čudovito Dolino gradov in krajev Trdinovih bajk in povesti pod Gorjanci! Tj.

Lamut: Kostanjevica: Pogled iz gimnazije

ŠTEVILO NESREČ in prometnih prekrškov narašča

V goriškem okraju imajo skupaj 1500 raznih motornih vozil, vsak teden pa registrirajo povprečno 25 novih — Sodijo, da bo do konca leta opravilo šoferski izpit kakih 1000 novih kandidatov. — Avto-moto društva naj bi pripravila krajše seminarje za kolezarje in številne »mopediste«, ki ne poznajo dovolj tehnike vožnje in prometnih predpisov

Novo Gorica, 21. septembra. V Primorju posebno, letos naglo narašča število motornih vozil, v ustreznem razmerju pa seve tudi zanimanje za opravljanje šoferskih izpitov. Vseh motornih vozil je zdaj denimo samo v goriškem okraju okoli 1500, vsako soboto pa registrira prometni referat pri TNZ v Novi Gorici povprečno 25 novih. Od novih vozil gre večinoma za motorna dvokolesa, ki jih prebivalci obmejnih krajev prejemajo iz Italije; obično počasneje narašča število osebnih avtomobilov, ki jih za sedaj lahko kupijo le še redki posamezniki. Sočasno z naraščanjem motornega prometa so mnoga podjetja v zadnjih mesecih povsem obnovila in modernizirala svoj prevozni park.

Lani je opravilo šoferski izpit v okraju 542 ljudi, letos do konca junija pa že 595. Samo ustrezne strokovne tečaje v Komnu na Krasu, na Humu v Goriških Brdih, v Spodnji Branici, Dornberku in v Sempetru pri Novi Gorici, je obiskovalo več kot 300 mladine.

Sodijo, da bo letos do konca decembra opravilo šoferski izpit v goriškem okraju kakih tisoč ljudi, kar je največ po vojni.

Naraščajoči promet pa neogibno poraja nove nevarnosti. Ljudje se še niso osvobodili lažnega občutka varnosti iz dobe, ko je bil promet z motornimi vozili še dokaj skromen. Posledice so navadno nesreče, ki često zahtevajo veliko materialno škodo in človeška življenja.

Lani je bilo v goriškem okraju 123 prometnih nesreč, ki jih je obravnaval prometni referat, letos do 5. septembra pa že 127. Te slednje nesreče so zahtevale 5 smrtnih žrtev, 57 huđo in 63 lažje ranjenih ter gmotno škodo v približnem znesku 6 milijonov 300 tisoč dinarjev. Te številke so že same po sebi dovolj boleče in silijo k razmišljanju, treba pa je dodati, da smo na pragu jeseni in zime, ko je navadno največ prometnih nesreč.

Prometni referat Tajništva za notranje zadeve je spričo števil-

nih nesreč in prometnih prekrškov upostavljal temeljitejšo kontrolo na cestah, povečal zahteve pri šoferskih izpitih, mimo tega začel tudi s prometno vzgojo prebivalstva. Slednja naj bi se začela že pri najmlajših. Te dni so osnovali na osnovnih šolah v Novi Gorici, Solkanu in Sempasu pionirske prometne krožke. Kaj so se naučili, bodo najmlajši pokazali na tekmovalju, ki ga bodo priredili 2. oktobra v Novi Gorici.

Zlasti ogrožajo promet in varnost na cestah tisti številni lastniki »Mopedov« in drugih lažjih motorjev do 50 cm, ki niso podvrženi registraciji in prijavi. Slednji namreč lahko razvijejo hitrost do 70 km na uro, njihovi lastniki pa često ne obvladajo dovolj tehnike vožnje in prometnih predpisov. Točnih podatkov ni mogoče dobiti, vendar sodijo, da je takih motorjev v goriškem okraju od 500 do 1000; zraven pa je seveda treba prišteti tiste številne »mopediste«, ki vsak dan prihajajo iz italijanskih obmejnih krajev.

Prometni referat bo s sodelovanjem Avto-moto društev za te voznike pripravil krajše strokovne seminarje, kjer jih bodo naučili osnovnih prometnih predpisov in seznanili s tehniko vožnje na lažjih motorjih. Na seminarje bodo povabili tudi kolezarje in sploh vse, ki jim je pri srcu zboljšanje prometa in varnosti na cestah.

Vseh nesreč seveda ne zagrešijo šoferji, kolezarji ali pešci. Često so jih krivde tudi slabe ceste. V najslabšem stanju je cesta Rožna dolina—Sempeter—Branik, zlasti na odseku od Rožne doline do Sempetra, kjer je največji promet v vsem goriškem okraju. Na tem odseku je cesta skoraj povsem izrabljena, mimo tega pa tudi zelo nesrečno trasirana in se zato ni čuditi pogostim nesrečam na tej cesti. M. D.

bodo kmalu zatem gostovali v Kostanjevici s »Sokratovo smrtjo«. Maroltova akademska folklorna skupina bo pripravila Večer jugoslovanskih ljudskih plesov, Celjsko gledališče — star in ljub znanec Kostanjevici in Dolenjske! — pa bo gostovalo z »Dnevnikom Anne Frank«. Literarni večer vodilnih slovenskih književnikov z uvodno besedo Josipa Vidmarja bo kulturni dogodek prve vrste, saj so objubili sodelovanje že pesniki Matej Bor, dr. Alojz Gradnik in Cene Vipotovič ter pisatelj France Bevk, Anton Ingolič in Miško Kranjec.

Stalni galeriji umetniških del najvidnejših slovenskih slikarjev in kiparjev, ki žanje v kostanjeviški šoli tolikšna priznanja domačinov ter domačih kot tujih turistov, se bo v času festivala pridružila pomembna razstava umetniških del najbolj znanih slovenskih slikarjev in kiparjev. Svoja dela bodo razstavljali Franče Mihelič, Božidar Jakac, Vladi-

gostujočimi bo tudi pevski zbor Svobode iz Bršljina. Festival bo zaključila pred praznikom odprta razstava obrtniške dejavnosti občine Kostanjevica-Podbočje.

PO »PRODANI NEVESTI« DOLENJSKA TRGATEV S POKUŠNJO NOVE PORTUGALKE

Dolenjski kulturni festival je še posebej namenjen propagandi za širši razmah domačega turizma. Tako bo nedavno odklikovana kostanjeviška Vinarska zadruga v nedeljo popoldne po »Prodani nevesti« priredila na grajskem dvorišču izvorno dolenjsko trgatvo s pokušnjo nove portugalke. Od leta 1947 tako sladkega grozdja v Gadovi peči, drugje nad Podbočjem in v ostalih vinorodnih gorah tam naokoli še ni bilo, zato bo nova letina kvalitetna, kot so bile samo tiste v letih 1917, 1927, 1937 in zadnjikat pred 10 leti! To velja pokusiti!

Tako ni prav!

Zaradi letošnje pozebe je v Sloveniji razmeroma manj sadja kot je sprva kazalo. Ker pa je pozeba prizadela tudi naše sosedne države, je za izvoz letos tem večje zanimanje. Kako tudi ne, saj se doseže na zunanjem trgu lep devizni izkupicek.

Podjetja — odnosno njihovi uslužbenci — sedaj križarijo po vseh krajih in odkupujejo sadje. Tako so se tudi v celjskem okraju znašli uslužbenci raznih trgovskih podjetij iz vseh slovenskih mest. Jabolka so obrodila predvsem v konjskem okolišu, v delu Ponikve in Šmarje pri Jelšah ter v nekaterih krajih v Obsoletju.

Nekateri zadrugi so sprva bile pripravljene dati najboljša zgodnja jabolka po 32 din kg in jih je celjsko združeno podjetje tudi po tej ceni odkupovalo. Z izkupičkom so bili zadovoljni proizvajalci in zadruga. Ko pa so prišli uslužbenci nekaterih podjetij izven okraja, so le-ti pristali na prvo postavljeno ceno v zadrugi. In tako je odkupna cena poskočila pri zgodnjih jabolkih na 40 din. Kako bo s poznim sadjem, se še ne ve. Gotovo pa je, da cena le-tega ne bo nižja! Zaradi podobnih odkupnih metod posameznikov morajo potrošniki plačevati sadje precej dražje kot bi bilo treba. K.

IZ PRED SODIŠČA V MARIBORU Svojo ženo je ubil

Dne 1. maja se je v večernih urah razvila po Mariboru vest, da je v Dravski ulici petinšestdesetletni Jože Kosei, doma iz Tržiča na Gorenjskem ubil svojo deset let mlajšo ženo Marjo.

Strahotno družinsko tragedijo je te dni obravnavalo Okrožno sodišče v Mariboru. Jože Kosei je bil z ženo seznanil v Širčju, kjer je bil Kosei zaposlen pri raznih podjetjih kot steklarski pomočnik. Prej je bil poročen z neko Srbinjo, njegov zakon z njo pa je bil že pred vojno razvezan po Koselovi krivdi, ker je prvo ženo pretepal in ji z revolverjem stregel po življenju, kot je ugotavljala sodba, ki je bila najdena med ubijalčevimi prsti. Druga žena Marija je bila doma iz Lovrenca na Pohorju. Oba sta bila nemško usmerjena, saj sta bila oba člana Kulturbanda in so jima okupatorji dovolila, da sta se med vojno preselila iz Srbije v Maribor. Ob osvoboditvi sta se odvisno potuhnila, da nihče ni zvedel za njuno preteklost. Kosei je vso dobo prejemal tudi lepo pokojnino, razen tega pa je dobivala pokojnina iz Amerike bogate darove. Materialno sta bila dobro situirana, vendar njun zakon ni bil srečen. Kakor je bilo mogoče ugotoviti na obravnavi, sta bila drug na drugega sprva ljubosumna, kasneje pa sta se stvarno z sovražila. Drug drugemu sta očitala pomešene uboje in zastrupitve, na splošno pa sta pred svetom dolgo časa skrivala svoje zakonske težave, tako da je Koselov svak do strasnega dogodka menil, da živita kakor dva »golobčka«. Ostali poznavalci družinskih razmer v družini Koselovih so se razdelili v dve skupini: eni so z vso odločenostjo zagovarjali moža, drugi pa z nič manjšo zgovornostjo pokojno ženo.

komisija, ki je odšla takoj na Koselovo stanovanje, je našla tam Marijo Koselovo že mrtvo. Zdravnik je ugotovil zelo hude poškodbe. Tako je imela pokojnica nalomljena ali celo po večkrat zlomljena skoraj vsa rebra, razen tega pa je imela po vsem telesu več znakov udarcev.

Na sodišču je Kosei dejanje priznal. Zagovarjal se je, da ga je pokojnica napadla z valjarjem, zato je je podrl na tla, ji pokleknal na prani kol in jo bil in brcal z vso silo, dokler ni žena popolnoma mirno obležala. Sile tedaj se je zavedel, kaj je storil in odšel na postajo ljudske milice. Kosela je zelo obremenjevalo njegovo življenje pred tem, okoliščina, da je ženo že ob neki drugi priložnosti pretepel, kot tudi dejstvo, da je žena proti njemu vložila zaradi nasilnosti tožbo za razvezo zakona, ki ji morala biti obravnava v prvih dneh meseca maja. Sodišče pa je tudi upoštevalo, da je bil Kosei doleti nekakšno novčan, da je dejanje odkritosrečno sam prijavil, zlasti pa je upoštevalo njegovo starost in ga obsodilo na sorazmerno nizko kazen šestih let strogega zapora.

Med pretepom mu je zlomil mezinco

Jakob Cveček, kurjač v Tovarni za impregnacijo lesa v Hocač pri Mariboru, se je moral pred dnevi zagovarjati pred Okrožnim sodiščem v Mariboru, ker je huđo telesno poškodoval Avgusta Potrča. Nekdanje dne je poslovilja tega podjetja Avgust Potrč razpravljal z nekim delavcem o opravljenih nadurah. Med razgovorom je prišlo do nesoglasja, ki bi ga pa bržkone razčistila, če se ne bi v njuno razpravljanje vmešal Jakob Cveček. Le-ta se je postavil na stran delavca. Ker s svojimi dokazi ni uspel, je poslovlja prišel tri zausnice in mu v nadaljnjem pretepu zlomil mezinco. Jakob Cveček je pred sodiščem dejanje priznal, vendar je zanikal, da bi mu zlomil mezinco. Sodišče je obsodilo Cvečka pogojno na dva meseca zapora, ker doslej še ni bil kaznovan. Povrniti pa bo moral vse stroške, ki jih je imel Zavod za socialno zavarovanje za Potrčeve zdravljanje. Prav tako bo moral plačati Potrču 5000 dinarjev za bolečine.

Na sliki: samokolnice je treba čimprej napolniti z zemljo, ki jo je odložil buldožer, jih odpeljati na vrh, sprazniti in velikokrat ponoviti, da bo drugo leto pridelek še boljši in izdatnejši

Lokovec začeli elektrificirati

V torek so po dolgih letih želja in nestrpnega pričakanja prebivalstva začel s deli za elektrifikacijo Spodnjega, Srednjega in Gornjega Lokoveca nad Cepovanom. Dela bodo po predračunu veljala skoraj 17 milijonov dinarjev, trajala pa naj bi dva meseca. Podjetje »Elektro Gorica« bo moralo na tem obsežnem goriškem ozemlju zgraditi dve novi transformatorski postaji, rekonstruirati sedamdeset let stara transformatorska postaja na 30 km nizko in visokoponovno električno omrežje, kar bo trajalo 60 tisoč metrov žice, dalje izkopati 1100 jam za lesene drogove in postaviti prav toliko drogov. Stroški elektrifikacije bodo najbrž precej manjši, ker bodo ljudje brezplačno opravili vse nestrokovne dela in prispevali nekaj gradbenih potrebščin. M.

Posrečena vzpodbuda

Hranilno-kreditni osek Kmetijske zadruge Velenje je dal napraviti za vse razrede osemeljke v Velenju posebne hranilne omarice. V njih bo imel vsak učenec svoj predaleček in vanj vlagal svoje prihranke. Posrečeno spodbudo za varčevanje med mladino je treba pozdraviti.

Telovadnico in upravno poslopje šole grade

Minuli teden so pri šolskem poslopu v Novem Velenju začeli kopati temelje za upravno poslopje šole in telovadnico. V upravnem poslopu bodo razen pisarne še mnogi kabineci za učila. Zlasti pa je treba pozdraviti gradnjo telovadnice, v kateri bodo lahko vadili tudi člani društva TVD Partizan-Rudar. Računajo, da bo poslopje zgrajeno do prihodnje jeseni, občina Soštanj pa je za gradnjo dala 36.000.000 dinarjev.

Nova revija za Gorenjsko

Klub likovnih umetnikov Gorenjske je izdal prvo dvojno številko revije za kulturo. Revija bo prinašala gradivo z vseh kulturnih področij na Gorenjskem in je namenjena vsem Gorenjcem, ki jim je kulturna dejavnost pri srcu. Revija čaka težavna naloga, pred njo je še nezaravnana ledina. Toda uredniški odbor upa, da bo ob morali in materialni podpori Okrajnega sveta za kulturo in ob zanimanju vseh delovnih ljudi Gorenjske sposobna prebrskati začetne težave.

Pripravljeni na odkup mošta

Vinarska zadruga v Ormožu se je na odkup vinskega mošta dobro pripravila. Nabavila si je več velikih sodov, ki bodo lahko sprejeli več kot 60.000 litrov mošta. Zdjaj bo zadruga lahko vketila vse mošt ljutomersko-ormoški gorci Klet, v kateri bodo mošt solajo, pa ima prostora za 100 vagonov vina. Pri letošnjem odkupu mošta zadruga pazila, da jim ne bodo nekatere vinogradnike prodali hibridni mošt za plemenitega. Kupovala bo le mošt odliknih vinskih sort, da bo lahko prodajala dobre italjske vino.

Da mleko ne bo ostajalo pri kmetih

Pred dnevi so imeli v Mozirju sestanek predsednik živinorejskih odborov KZ. Na sestanku so govorili o odkupu mleka v Zgornji Savinjski dolini. Zadržane čase so živinorejci upravičeno vpraševali, čemu izboljšati molznost, ko mleka ne morejo prodati. Zato so na sestanku sklenili,

»Dober pridelek — slaba cena«, pravijo kmetje

Letošnji pridelek krompirja je v radovljanski občini kar razveseljavajoč. Od 180 do 200 stovov na hektar. Na tem področju so v glavnem sadili krompir »Merkur« in to zato, ker se je v kraji blejske in jesenijske občine pokazal vili lanj krompirjev rak in so morali sorte spreminiti. S prideikom kmetje zadovoljni, niso pa zadovoljni s ceno, ki se suče okrog 10 dinarjev za kilogram. Pravijo, da bi cena na 13 do 15 dinarjev ustrezala z obzrom na obdelovalne stroške.

Začeto končati, potem šele graditi novo

Na področju radovljanske občine je bila gradbena dejavnost po osvoboditvi zelo razširjena. Na tem področju so začeli graditi dva stožerasta in zadržani dom, ki pa so zaradi pomanjkanja materiala in drugih težav samo v surovem stanju. Na vseh let domovih se dela občutna škoda, delodomovi niso ometani, leseni stropi okna, vrata in podobno niso plešavili, zato vse to prihodnje leto bodo morali obnoviti. Občinski ljudski odbor stalno prejeva prošnje za pomoč pri gradnji kulturne dediščine in tam prišli graditi kulturne domove, na primer na Brezjah ob Begunjah. Občinski ljudski odbor meni, da je ena izmed prvih nalog, dograditi že obstoječe objekte, kot so kulturni dom v Mošnjah, podružnični in zadržani dom na Srednji Dolini pri Kropci. Šele potem bodo začeli misliti na gradnjo kulturnih domov v krajih, kjer so le-ti resnično potrebni.

Na občne zbere se pripravljajo

Te dni je imel v Zelenjarni štore sejo sekretariat izvršnega odbora sodiškinke podružnice. Predsedem zbere so vabili pripravnice na občne zbere v raznih sinalskih odborov in podružnicah. Na sestanku so obravnavali obratni zbor središnje občinske zadrugne na 24. novembra. Sodiškinja podružnica je pripravila tudi kaina podružnice na občinjski zbor, razširjeno sejo sindikatskega odbora, na kateri bodo govorili o vseh občinskih ljudske odbore.

PO POPOLDANSKEM POČITKU PREIZKUŠAMO NAŠO MOČ: KDO BO ZMAGAL?

Otrokov ponos

Vsako ima v sebi čast, ponos, človeško dostojanstvo, pa tudi otrok, čeprav tega odrasli nečisto sploh ne moremo razumeti. Način, kako otrok to svoje dostojanstvo izraža, je svojevrsten, zato ga skoraj zmeraj razumemo napačno in trdim, da je otrok trmast ali nevdržno zamerljiv.

Stopila sem v »rep« za mleko in čakajoči so živo razpravljali o vseh mogočih vprašanih. Zenske so se pogovarjale tudi o vzgoji. Mnenja so bila različna, soglasje je bilo samo v tem, da je vzgoja težavna reč. Stara žena, ki je stala pred menoj in se pogovarila ni udeležila, je polglasno pripomnila: »Ne vem, kaj je v vzgoji tako težavno?«

Takoj se je vsula ploha besed in najzgovornejša med ženskami je dejala: »Da, za vas, ki imate pridne otroke; če pa bi morali vzgajati mojega trmasteža, mulca!« V govorili drugače!

»Verjamem vam,« je mirno odgovorila stara žena, »če dajete lastnemu otroku taka imena, žalite njegovo čast in njegov ponos, zato se vam ne pusti voditi.«

Ladko je pri pisanju s sretnim zelo neroden. Ondaj mu je sredni pisarja kanila na zvezek velika kaplja. Ko ga je mati ostela, je plaho pripomnil: »Saj je »packa« sama prišla na zvezek.« - »Sram te bodi, lažnivec!« ga je pokarala mati in mu navila uho.

Od takrat je Ladko često zamazal zvezek, zlasti se takrat, kadar je mati stala za njegovim hrutom.

Deček ni zaslužil očitka »lažnivec«, ker je v svoji pozornosti pri pisanju popolnoma prezrl, da je on naredil poplazen.

Po dolgem prosjanju je oče dovolil Tanji, da si odreže kite. Ko pa jo je zvečer videl s kratko pri-

striženimi lasmi, je tja v en dan dejal: »Prej si bila grda, zdaj pa si desetkrat grša, taka si kot kakšen pobalini!«

Dečkico so besede globoko zadele. Odslej se ga je izogibala in postala je otožna, vase zaprta.

Mnogo primerov bi lahko našli, ko roditelji žalijo čisto nevede otrokovo čast, njegovo človeško dostojanstvo. Morda bo kdo rekel: »Lepa reč! Da bom moral tudi pri otroku paziti na razaljenje časti!«

Da, treba je. Če smo dolžni biti vljudni z odraslimi, imamo iste dolžnosti tudi pri otrocih. Čim vljudnejši in čim bolj pazljivi so vzgojitelji, tem večje vzgojne uspehe dosežejo. Malo nam koristi naše teoretično znanje, naša sprečevala oziroma diplome pedagoških šol ne pomenijo mnogo, če se ne približamo otroku preprosto in prisrčno, če se ne potrudimo, da bi razumeli njegovo mišljenje. Na otrokova vprašanja odgovarjamo v okviru resnice, ki jo prikrivamo tako, da bo razumljiva in dostopna otroku. Ne odgovarjamo mu, da tega ne razume, ker je še majhen. Grobo napako bomo naredili, če mu bomo rekli, da mu bomo na vprašanje odgovorili, ko doraste. Otroku bo o tem vprašanju še bolj razmišljal, vrtil bo vanj ob vsaki priložnosti in kdo nam daje jamstvo, da bo na vprašanje dobil pravi odgovor. Otroku hoče biti velik in če mu rečemo, da je še majhen, smo že razalili njegovo čast ter s tem zmanjšali spoštovanje in zaupanje. Brez tega pa ne moremo pričakovati lepih vzgojnih uspehov. Pri vsaki zamerljivosti, zlasti pa pri trmi bi se morali vprašati, ali nismo morda z nepremišljenostjo v otroku nekaj ubili, s čimer se mora zdaj boriti. S tem pa povzročajo sebi bolečine, nam pa vzgojne težave.

Tina ima zelo strogega očeta. Ko je šla s svojimi sošolkami na izlet, ji je točno določil čas, kdaj se mora vrniti. Vlak pa je imel veliko zamudo in Tina je vso pot s postaje do doma tekla. Hišna vrata pa so bila zaprta. Tina je trkala, klicala, toda nihče ji ni odprl. Čeprav je v kuhinji še gorela luč, otožna je potrkala pri stranki, ki stanuje v pritličju in je tam tudi prespala. Zjutraj je oče zahteval, da ga prosijo oprosteno. Ko je začela Tina pripovedovati, kako je bilo, jo je udaril po ustih...

OBLEKE naših šolarjev

Mnoge matere muči v jeseni misel, kakšno obleko bodo kupile otroku, ki hodi v šolo. Tarnajo, da je stara obleka prekratka, da so hlačke zadaj raztrgane, krilce

preozko, jopica na komolcih obrabljena itd. Zato se danes pomenimo o tem, kakšna obleka bo najboljša primerna in trpežna za deklico in dečka, ki obiskujeta šolo.

Za deklico bo najbolj praktična halja ali tričetinska jopica iz pralnega blaga. V ta namen lahko uporabite pralni rips (rumene, svetlomoderne, oranžne, rdeče barve), popelin, bombaž (karirasti ali pepita), klot, pikasto flanelo in podobne tkanine. Če bo halja enobarvna, lahko nosi deklica k njej pikasti, črtasti ali tudi enobarvni ovratnik druge barve in obratno: k pisani, črtasti, karirasti, pepita ali pikasti halji bo nosila enobarvni ovratnik. Halja se lahko sprejda ali zadaj zapenja in ima tudi dva žepka ter dolge rokave ali pa je brez njih. Če nimate dovolj blaga, lahko napravite samo jopico, pod katero nosijo otroci stare bluze in puloverje. Ali pa kombinirate staro haljo z drugim blagom, kot vidite na sliki. Razen halje je praktično oblačilo za deklice vseh starosti tudi široko krilce iz volnena blaga, dolge hlače in puloverji ter flanelaste bluze.

In za dečka? Za manjšega šolarja bi priporočala delovni plašček oziroma haljo ali jopico iz enakega materiala kot za deklico v temnejši modri ali sivi barvi. Razen tega bo čedno tudi tole oblačilo: dolge hlače iz volnena blaga ali pumparice ter jopica iz deffina ali zameta. Tako jopico nosi šolar lahko zdaj, ko še ne potrebuje suknjiča, kasneje jo pa lahko obleče pod suknjič in jo ima v šoli namesto jopice. Toliko za danes, kdaj drugič pa še o otroških plaščih, jopah in suknjičih za jesen. M.

TU DELAMO IN SE IGRAMO

Mnogi starši dandanes se vse premalo cenijo predšolske vzgojne ustanove - otroške vrtce. S tem zanemarijajo najboljšo otrokovo dobo. Otrok je od 3. do 7. starostnega leta najbolj dojemljiv za vse. Če ste ga do takrat naučili oz. privadili na osnovne higienske in druge delovne navade, mu vse to pozneje ne bo pomembno oviro na poti do uspehov.

Te dni normalno teče delo v šolskih klofeh. Vzpreženo s šolo so se odprli tudi vrtci, ki sprejemajo otroke od 3. do 7. starostnega leta.

Za šolo vemo, da je obvezna, zato nihče ne more imeti pomislekov. Drugače je trenutno z vrtci, ki jih obiskujejo otroci prostovoljno. Nekateri starši se zmeraj gledajo na vrtec kot na ustanovo, v kateri se otrok pokvari.

Hodim po široki mestni ulici in opazujem pisani otroški vrvež. Skupina mladih fantičev se igra žandarje in tatove, gruča deklic in fantov pa se

Na hitro pripravljeno kosilo
GOLAZEVA JUHA IZ TELEČJEGA MESA IN DUŠEN RIZ, CESELJE

V kozici razbelimo dve žlici masti, na njej malo prepražimo dve naštrgani srednje velika čebula, nakar dodamo še 40 dkg na koščke narezane govedjega mesa. Meso dobro premešamo, ga pokrijemo s nekaj minut, nato pa pridemo zlijemo rdeče paprike in žlico bele moke. Posebej skuhamo v slanem kropu dva, na kocke narezana krompirja in veliko zelene. Ko je krompir kuhana, ga z vodo vred primestamo k mesu.

Posebej pa pripravimo še dušen riž: Razbelimo dve zvrhani žlici masti, nastrgamo srednje veliko čebulo in prepražimo 40 dkg riža ter dva čajna žlička paradizčevih riž začinimo z vročo vodo, v kateri raztopimo jušno kockico. Riž je kuhan v četrty ure, ker ne sme biti premehak. Na krožniku ga posipamo z naštrganim sirom.

Po kosilu ponudimo še 1 kg čespej.

Kosilo stane 360 din in vsebuje približno 4500 kalorij.

glejmo si, če so prostori tam učilnice. Nel! Raje bi jih imenovali igralnice. Le da je življenje tam veliko bolj pestro in vsestransko.

Prisostvovati sem glasbeni uri v vrtcu. Vzgojiteljica je neopazno odpravljala, v kateri so nastopale živali, prešla na pesmico, ki so jo leste peče. Otroci so se je hitro naučili in ko se je z glasovi njihovih grli zilla še melodija hlanonika, se mi je zdelo, da se je vsa soba res spremenila v pravljico. Kaj bi še govoril o zardelih litch in čustvih, ki jih je takrat oblikovala pesem.

Glasbena vzgoja je le eno mnogih področij te ustanove. Nato še govornice vaje: pripovedovanje doživeti, opazovanje prirode in družbe, telesna vzgoja in še in še. Da, tudi likovne vzgoje ne smemo izpustiti. Pogledaj sem v omaro za izdelke in nisem se mogel naučiti izdelkom: barvice, lutke, zastave, glinasti lončki in skledice itd.

Saj ni mogoče opisati vseh mogočih dejavnosti v vrtcu. Če bi hotel, potem

ne bi zadostoval le list papirja! Eno smemo trditi: bogata je ta dejavnost in tem bolj bogata je, čim bolj jo zna vzgojiteljica približati otrokom.

Vsraga tega pa otrok ne občuti kot resno delo, nego je kot igra. Igra se - hkrati se navaja redno delati. Ne opazujemo ga, kako je zavzet pri izdelovanju kake igrače!

Vse to je tisto, kar se mnogi ne znajo ceniti.

Da je otrokova doba od 3. do 7. starostnega leta najbolj bogata, je znanstveno in pedagoško nešteto-krat dokazano. Izhajajoč iz tega stališča so vznikli otroški vrtci. Otrokovo duševnost hočejo vsestransko oploditi in razvijati. Pa še nekaj! Uvedejo ga v kolektiv, ki je pod nadzorstvom - za razliko od onega na cesti!

Otroke navajajo v kolektiv na skupno življenje, kjer se mora vsak otrok podrediti interesu skupnosti. Tako morajo s sklenjenimi rokami vsi v krog, vsi morajo tekmovali itd.

Tako bi odgovorili tisti matere, ki menijo, da je dovolj, ako je otrok le v družbi. Tako mišljenje je navadna vulgarizacija kolektivizacije.

O vrtcu govorimo zmeraj le kot o organiziranem kolektivu otrok. Zanje so polno odgovorne vzgojiteljice. Pomembnost te nadvse koristne ustanove je potrtil tudi

osnutek, ki govori o uzakonitvi predšolske vzgoje. Kadar bomo uspeli rešiti vprašanje kadra in prostorov, bomo tudi ta zakon dobili in z njim zagisurali otroku nemoten in bogat notranji razvoj v predšolski dobi.

ZA SOLE, DOMOVE IN GOSPODINJSTVA

Pijače iz mleka v prahu

Ze nekajkrat zaporedoma smo na strani »Pomenimo se se o tem« govorili o uporabi živil, ki jih dobimo iz mednarodne pomoči. Minulo nedeljo smo priobčili uvod in recept za pijače iz mleka v prahu. Danes s tem nadaljujemo, razen tega pa priobčujemo recepte za različne sadne jogurte. Na recepte opozarjamo zlasti šolske kuhinje in kuhinje po raznih domovih.

● MLEKO Z ROBIDNICAMI ALI MALINAMI:
En liter mleka, 10 dkg robidnice (ostrožnic) ali malin, 1 jedilno žlico sladkorja.

Dobro zrele robidnice zmastimo v loncu z lesenim tolkačem (ali zmeljemo na mesoreznic), dodamo sladkor nato zvrkljamo sadje v hladno mleko.

Vsako mlečno pijačo, ki jo pripravljamo s sadjem, lahko osladimo z medom, namesto s sladkorjem, kar jo še izboljša.

Za sadno mleko uporabljamo lahko vsako sadje, najbolj primerno pa je lagodičasto in koščičasto sadje.

● MLEKO S SLIVAMI:
Dobro zrele slive ali še boljše čespele razkositmo, zmeljemo na mesoreznic, osladimo in primestamo mleku ter dobro razvrkljamo. (Na en liter mleka 10 dkg čespej, 1 jedilno žlico sladkorja ali medu.)

vodo ali v hladnici. (S tem preprečimo premočno oksidacije jogurta.)

Za nadaljnjo redno pripravljane jogurta iz kolonije shranimo nekaj žlice jogurta, kolikor ga pač potrebujemo za cepljenje. To lahko ponovimo 15-20 krat. Potem moramo cepivo obnoviti, ker bolgarski bacili, ki povzročajo to kisanje, oslabijo.

Otroci ljubijo v hrani raznolikost. Zato je priporočljivo, da nudimo tudi jogurte različnih okusov, ki so različni tudi za oko. Z dodatkom sadja spremenimo jogurta barvo in okus, hkrati pa ga tudi vitaminsko in rudninsko obogatimo.

Gotovimo jogurta primestamo sadno kvaso iz poljubnega sadja (surovega) in po okusu osladimo.

● JOGURT S HRUŠKAMI:
En liter jogurta, 20 dkg hrušk, sladkor po okusu. Dobro zrele hruške (najboljša je aromatična močnata sorta hruške) olupimo, nastrgamo in primestamo jogurtu; po okusu še osladimo s sladkorjem ali medom. Pri zelo sladkih hruškah sladkor ni potreben.

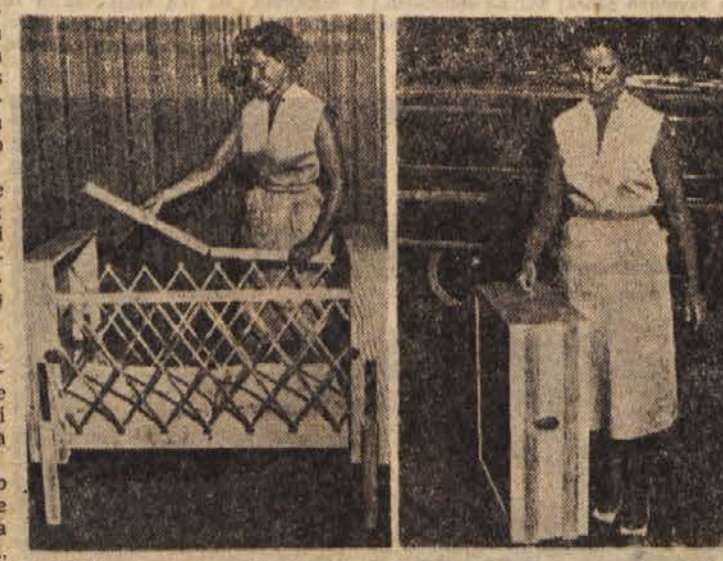
● JOGURT Z MALINAMI (ali mesečnimi jagodami - pomladi tudi gozdnicami ali vrtinimi):
En liter jogurta, 20 dkg sadja, 1 jedilna žlica sladkorja ali medu. Sadje dobro zmastimo, mu primestamo sladkor ali med ter vse skupaj primestamo jogurtu ter razvrkljamo. Jogurt je okusen in lepo obarvan.

● JOGURT S SVEZIMI FIGAMI:
En liter jogurta, 20 dkg presnih zrelih fig. Fige zmeljemo na mesnem strojčku in jih primestamo jogurtu. Če so bile fige dobro zrele, osladkanje ni potrebno.

● JOGURT S SUHIM SADIJEM:
Zelo okusen je jogurt, če mu primestamo suho sadje, kar pride v poštev zlasti v pomladnih mesecih. Ko še ni presnega sadja, suho sadje, hruške, čespele, krhlje ali fige dobro operemo in namočimo čez noč v malo vode. Zjutraj sadje zmeljemo na mesnem strojčku (malo količino lahko kar sesekljamo z rje prostim nožem). Zmleto sadje dodamo jogurtu in razmešamo, če je potrebno, jogurt še osladimo in mu zboljšamo okus z limonovo lupinico.

● JOGURT Z OREHI:
En liter jogurta, 1 žlica sladkorja, 5 dkg zmelteh orehov (kikiriki, lešniki itd.) limonova lupinica. Jogurtu primestamo sladkor, zmleto orehe, če imamo tudi nastrgano limonovo ali pomarančno lupino.

E. K.

Neki francoski konstruktor je izdelal zložitveno otroško stajico, ki se pelje na kolesih, med glavnima sestavnima deloma pa je dovolj prostora za ograjico in blazino

ŽIVI ZA DVOJE BITIJ

Brž ko se nosečnost začne, mora nosečnica misliti na to, da živi za dvoje bitij. Počasi se mora pripravljati na porod, da bi rodila v čim boljših in ugodnejših razmerah. Poroda ne sme dočakati nepripravljena. Čeprav nosečnica ni bolnica, niti ni porod bolezni, je treba potek in razvoj nosečnosti nadzorovati. V ta namen imamo posvetovalnice v mnogih naših krajih, kjer jih pa ni, se je treba kdaj pa kdaj obrniti na zdravnik.

Nosečnica si mora prizadevati, da bi živila in delala ravno tako kakor pred nosečnostjo. Izogibati pa se mora temu, da bi se pretirano utrudila. Ne sme dvigati težkih bremen, dolgo časa hoditi, voziti se s kolesom, se ukvarjati z drugimi napornimi športi, kot so tenis, smučanje in podobno. Zlasti je škodljivo dolgotrajno nočno posedanje v zatohlih prostorih. Koristni so pogosti sprejdljivi škodljivo pa je dolgotrajno stanje na istem mestu. Nosečnica mora zgodaj leči, delj časa spati in pogosteje počivati. Če ima krče v nogah ali razširjene žile, če ji noge otekajo, je dobro, če leži s privzdignjenimi nogami, pod katere je podložila blazino. Zmernna, običajna telovadba nosečnicam dobro de.

Prehrana mora biti raznovrstna, ker se hrani za dva. V njej morajo biti zastopane vse potrebne hranljive sestavine, da

Pretirana nervoza, razburjanja in jeza ne vplivajo dobro na nosečnico.

Osebnih higieni je treba posvetiti kar največjo pozornost. Nosečnica se mora pogosteje umivati, kopati in prhati, po možnosti vsak dan. Po kopanju je dobro, če si telo nalahno natre z alkoholom ali kolonsko vodo, seveda ne prsi in trebuha. Prsi si je treba umivati s milom in posipati s pudrom (talkom), če je to potrebno. Zelo dobro je, če si mlada mati po porodu trebuha nalahno masira.

Zanesljivo znamenje, da je ženska zanosila, se pojavi čez kake štiri in pol meseca s prvimi otrokovimi gibi. Pred tem so znaki: prenehanje dotlej redne menstruacije, možni občutki slabosti in povečane dojke.

Običajne in malone normalne preglavice med nosečnostjo so slabost v prvih treh mesecih, zaprtje (zapeka), ki ga je treba zdraviti s pravilno prehrano, nikakor pa ne z zdravili, in zgaga.

Nenormalne motnje, ki niso tako pogoste, so čisto bruhanje tudi po tretjem mesecu, pojava beljakovin v seči, razširjenje žil, kvarjenje zob, obilni in neobičajni belji tok ter krvavjenje iz spolovil. Dr. M. B. H.

Zmaga - čeprav v zadnji sekundi

Olimpija : Partizan 56:55

Beograd, 21. sept. - V prvenstveni tekmi košarkarske zvezne lige je danes Olimpija premagala beogradskega Partizana s 56:55 (28:29). Pred 500 gledalci sta sodila Radojković in Spasojević iz Beograda.

Julinho se vrača

Firenze, 21. sept. - Znan brazilski nogometaš Julinho se vrača v Italijo. Julinho je bil v pretekli sezoni član Fiorentine, ki je v sezoni 1956/57 igral za Lazio. Julinho je bil v pretekli sezoni član Fiorentine, ki je v sezoni 1956/57 igral za Lazio. Julinho je bil v pretekli sezoni član Fiorentine, ki je v sezoni 1956/57 igral za Lazio.

TENIŠKI TURNIR ZA "TEDYJEV MEMORIAL"

ŽEROVEC PREMAGAL SUHARJA

Maribor, 21. sept. - Ob prekrasnem vremenu na dobro urejenih igriščih Branika v Ljudskem vrtu se je danes nadaljevalo tekmovanje za prehodno darilo Teniške zveze Slovenije v spomin pokoj. funkcionarja Tedyja Voglarja. Najzanimivejše igre so bile kategoriji članov posamezno. V četrtfinalu je uspešno dr. Zerovec premagal lanskega zmagovalca te konkurence Suharja s 6:3, 5:7, 6:1. Pionirke so zaključile tekmovanje za prvenstvo Slovenije. Zmagala je talentirana Houškova v finalu nad Kavčičevo z 6:0, 6:1. Ostre in zanimive borbe so bile tudi pri pionirjih. Mark Vodeb je zelo zaposnel rutinskega Grimovića, ki je končno le zmagal s 5:8, 6:1, 6:1. Pastirk je premagal Blewitsa s 6:3, 2:6, 6:3. Stajer pa Gornjaka 6:0, 6:0. V polfinalu je Stajer izločil Pastirka s 6:4, 6:1. Napete borbe so se nudili tudi starejši člani. Pušenjak je premagal Ing. Gorupa 6:2, 6:2. Ernejšek ing. Janeža 6:1, 6:1. Zajc Petiša 6:2, 6:3. dočim je Lipuš dobil srečanje proti prof. Brezniku brez borbe. V polfinalu je imel prvak

Olimpija: Kristančič 17, Daneu 11, Kandus 10, Dermastia 8, Bajc 5, Lokar 5. Partizan: Marjanović 10, Blagojević 13, Radović 17, Djurić I 2, Djurić II 6, Mehmedbegović 3, Milojević 4. Tekma Partizan : Olimpija je bila ena izmed najbolj razburljivih, kar so jih videli v zadnjem času v Beogradu. Rezultat je bil vse igra izenačen in sta se moštvi velikokrat menjavali v vodstvu. V polčasu je imel prednost Partizan s košem razlike. Višek je bil dosežen v zadnjih treh minutah. Partizan je bil v vodstvu, potem pa je Dermastia zagrešil štiri osebne napake zapored. Kristančič je z dvema uspešno realiziranimi osebni-ma napadoma izenačil. Domačini so zadrževali žogo in čakali zadnje sekunde, da bi dosegli zmago. 20 sekund pred koncem - minuto odmora za Partizana. Po odmoru je prodrl Blagojević in dosegel vodstvo 55:54 za Partizana. Se nekaj sekund igre. V protinapadu se je Kristančič prebil skozi gosto Partizanovo obrambo, ki ni bila povsem koristna in iz zelo težkega položaja dosegel odlično in zmagovito koš 56:55 za Olimpijo. S. Fugina

BSK : Jugomontažno 118:54 (45:21)

Lorger spet 14,2

Celje, 21. sept. V pripravah za možno prvenstvo Jugoslavije so danes spet nastopili atleti in atletinje Kladivarja. Lorger je pokazal odlično formo, saj je tudi na visokih ovirah s 14,2 izenačil jugoslovanski rekord. Tudi na 100 metrov je dosegel prav dober rezultat 10,8. Tehnični rezultati: 110 metrov ovire Lorger 14,2, Kováč 15,6; 400 m: Vučak 50,8, Čajhen 51,9; kroga: Pantoš 13,24; 100 m: Lorger 10,8, Crnovršnik 11,5; vi-

Hajduk - žrtev azijske gripe

Split, 21. sept. - Po sporočilih uprave Hajduka je nogometno moštvo nepričakovano prekinilo turnejo po Švicah, zato ker so skoraj vsi igralci in vodstvo zboleli za azijsko gripo. Včeraj je Hajduk igral proti šestoplasiranemu moštvu švicarskega prvenstva Servette v Zenevi in izgubil z 2:4 (2:3). Hajduk ni igral do konca, ker je pet njegovih igralcev (Zanetić, Kurir, Garov, Bego in Pleško) ležalo v postelji z visoko temperaturo. Hajduk je zaradi tega igral z nenavadno postavo. Rezervni vratar, mladinec Jurčić je igral na desnem krilu. Domačini so privolili v prekinitev tekme. Hajduk je sinoči odpotoval iz Zeneve v Jugoslavijo.

Naši portreti LJUBO ŽGALIN

Pravzaprav se niti sam ne spominja kdaj je začel gojiti atletiko. Od fakrat je pretekle precej časa. Prvikrat je Ljubo Žgalin nastopil leta 1939 kot član AK Planine proti zagrebški Concordiji. Takrat je skočil 178 cm. Pred tem je kot ostali atleti telovadil, tekkel cross itd.

Nagel napredek 18-letnega Žgalina je vzbudil pozornost strokovnjakov, ki so mu preprosto povedali, da je v atletiki. Ljubo je bil zares fenomen v skoku v višino. Čeprav je visok le 168 cm, je preskočil mnogo večje višine, kar je izlazilo pri gledalcih posebno zanimanje. Žal pa je v letih, ko atlet doseže zenit svojih zmognosti, prišlo do prve svetovne vojne, a Ljubo Žgalin se je 1941. leta znašel v vojni nemirnosti v Nemčiji. Štiri težka leta (točno štiri leta in 4 mesece), so zapustile Žgalinu dolocene posledice. Toda ljubezen do športa, do atletike, je bila močnejša od vsega. Po vrnitvi iz taborišča v domovino se je Žgalin okrepil in potem stopil v društvo »Svoboda«. Pozneje je bil član Enotnosti, sedaj pa je član Odreda. Vzlic vsemu je svoje največje uspehe Žgalin dosegel leta 1951.

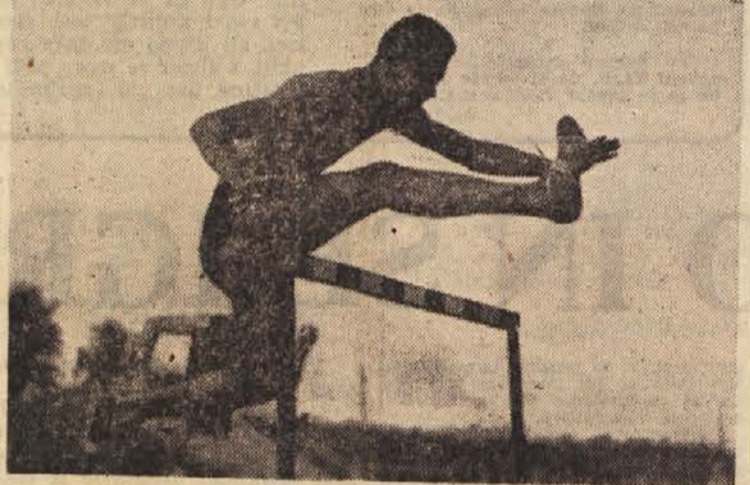
»To je bilo leto mojih naj-večjih uspehov,« pravi Žgalin. Takrat niso bili enkrat skočili med 180 cm. Petkrat sem preskočil višino 185 cm. Isto leto sem bil v Beogradu rezervna državna reprezentanca proti reprezentaci Velike Britanije. Če ne bi bilo vojne, bi verjetno v letih okupacije dosegel mnogo boljše rezultate, ker sem bil takrat mlad in svež...

»Kaj menite o skakačih danes?« »Tudi prej so bili nadarjeni skakači, le način treninga je bil drugačen. Danes sta atletika in trening za posamezne discipline tako izpopolnjeni in znanstveno obdelani, da so rezultati presegli normalne človeške možnosti. Rusi imajo na primer sprinterice z debelimi lopplati, drugi imajo žebice na sprinterih razporejene na poseben način... Vendar so rezultati uspeha in natančnem treningu, kar se tiče slovenskih skakačev, se je izkazalo, da so nedosegljivi pri delu in brez potrebne volje. Skok v višino je disciplina tehnike, ki zahteva vztrajnost in večletno delo. Po drugi strani pa naši strokovnjaki tej disciplini ne posvečajo dovolj pozornosti.«

Žgalin je nadaljeval s treningom, da bi čim več prispeval odredu na letošnjem finalnem tekmovanju, ki bo 28. in 29. t. m. v Zagrebu.

»Naslednje leto se bom bolj posvetil treningu, ker želim dostojno praznovati svoj 20-letni jubilej kot aktiven atlet.«

- Zares redek jubilej tega simpatičnega atleta, sicer voznika ECZ, ki zaradi svoje precejšnje uspešnosti službe in ob svojih 36. letih redno obiskuje trening. Ni se čuditi, da je Ljubo tako priljubljen med atleti in gledalci...

šina: Brodnik 180; 500 m: Župančič 68,5; daljina: Brodnik 6,23. — Zenske: 80 m ovire: Rečnik 13,3, 60 m: Sikovec 7,9, 200 m: Sikovec 26,2.

Ne mednarodnem atletskem tekmovanju v Bukarešti je Olga Sikovec dvakrat izenačila jugoslovanski rekord.

Atletski miting Odreda

Ljubljana, 21. sept. - Danes popoldne je bil na stadionu za Bežigradom atletski miting, na katerem je nastopilo okrog 40 atletov in atletinje Odreda in Slobode. To je bila generalna atletov Odreda pred finalnim tekmovanjem, ki bo prihodno soboto in nedeljo v Beogradu in Zagrebu. Rezultati: ženske - 100 m: Stamejšič (O) 12,8; 200 m: Breščak (O) 27,7; 400 m: Kováč (O) 1:47,1; višina: Sima (O) 145; kroga: Usenik (O) 14,01; diski: Hudobivnik (O) 42,93; moški - 200 m: Gobjkovič (S) 23,4; daljina: Lenarčič (O) 6,05; višina: Žgalin (O) 163; kroga: Penko (O) 14,82; ključavo: Vidmar (O) 41,17; disk: Penko (O) 44,22.

Turnir v Goti

Gota, 21. sept. - V 10. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Goti sta oba naša predstavnika remizirala. Mišič v Vasjukovom. Udovčić pa v Reibstobom. Ostali rezultati: Silva: Breučet 1:0, Bronstein: Neukirch remi. Golz: Uhlman remi, preniki pa so Bilek: Rabatsch, Fuchs: Filip in Pachman: Malch. Stanje po 10. kolu: Bronstein in Vasjukov 7, Neukirch 6,5, Pachman 6 (1), Robatsch 5 (3), Filip 5 (1), itd.

MED PTUJSKIMI KAJAKAŠI

OB SLOVESU Z MRZLO DRAVO

Drava pravzaprav ni nikoli topla, tudi v najhujši poletni vročini ne. Na jesen pa postane strupeno mrzla. V teh dneh se le najbolj vneti člani broderskega društva »Petovci« upajo na vodo in se spuščajo od Vičavskega pristanišča do parka, kjer dan in noč gradijo novi ptujski most. Kajakaši in kanuisti se poslavljajo od Drave. Vse več jih je na roketnem igrišču, v telovadnicah in ko bo snežna odeja prekrila ptujsko panoramo, bodo zagotovo skoraj vsi na smučišču. Kajš smučanje ima nekaj skupnega s kajakom.

PLODNO LETO BRODARSKEGA UDEJSTVOVANJA V devetih mesecih, kar obstaja v Ptujju brodersko društvo, so zabeležili ptujski brodarji za začetek lepe uspehe. Udeležili so se štirih tekmovanj: slalom v Hrastniku, slalom pod Petanjskim mostom v Radenci, državnega prvenstva na mirnih vodah v Mariboru in pokalnega tekmovanja, ki ga je razpisal delavski svet MTT v Mariboru. Na teh tekmovanjih so zasedli štiri druga mesta in eno prvo. Posebno dobro so se odrezali kanuisti,

saj so na državnem prvenstvu na mirnih vodah osvojili drugo mesto, na pokalnem tekmovanju v Mariboru pa prvo mesto. Če pri vsem tem vemo, da ima društvo samo »Krokodila«, kakor imenujejo izletniški kanu, ki ni namenjen za tekmovanje, en šolski kajak in sandolin, je uspeh tem bolj očit. Vse poletje so bili člani nehoma v »prometu«. Zdal jih bodo kmalu prenesli v delavnico, kjer jih bodo čez zimo popravili in preoblikovali, saj so na njih številne praske, katerim se tudi ni čuditi.

več uvežbanosti in več tehnike v veslanju. Tako se obeta kanuzim v Ptujju lep gapedek. Upravni odbor društva se je odločil nabaviti tekmovalni kanu, s katerim bodo že pomladi začeli trenirati za nastop na divjih vodah. Razen tega bodo do tega časa dobili tudi dva tekmovalna kajaka, čez zimo pa bodo sami izdelali večje število šolskih kajakov tipa »Pionir« za začetnike in naraščaj, ki se množično vključujejo v društvo.

Trije člani broderskega društva bodo počasi zginili iz dravske gladine, v delavnici pa bodo prizadevni člani ustvarjali svojo »floto«. Trije prvi člani so broderskem športu v Ptujju ustvarili temelje in nadaljnji razvoj je skoraj zagotovljen. Zato ob slovesu z mrzlo Dravo ptujski brodarji že mislijo na novo snidenje, ko bo zaplula »flota« in bo nudila še večjemu članstvu možnost srečanja z vsemi lepotami, ki jih ta šport nudi.

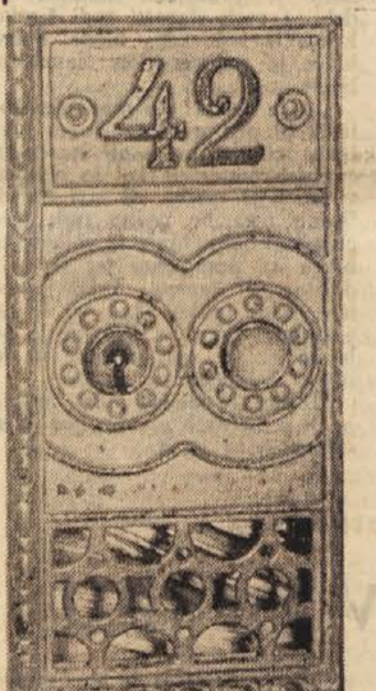
Prvenstvo košarkaric

Zagreb, 21. sept. - Novi prvak v državnem prvenstvu košarkaric je tako rekče že poznan. Crvena zvezda bo že dvanaestič osvojila prvenstvo ženskih ekip. Crvena zvezda je premagala v zelo borbeni tekmi Split z 69:51, drugi beogradski predstavnik, Radnički pa je premagal mariborski Branik z 74:61. Mariborčanke so podlegle tudi Lokomotivi s tesnim rezultatom 69:65 (29:28). Lokomotiva pa je izgubila s Proleterjem s 40:53 (20:18). Splitanke so premagale Radnički z 79:64. Srečanje med Crveno zvezdo in Proleterjem pa se je končalo z rezultatom 55:40 za Zvezdo.

Brzobjavke

ZAGREB, 21. sept. V teniskem srečanju mestnih reprezentance je Zagreb premagal Monaco s 3:2. SEVILLA, 21. sept. (AP). - Španaki klub Sevilla je v tekmovanju za pokal evropskih šampionov premagal klub Benfica iz Portugalske s 3:1 (0:0). LOS ANGELES, 21. sept. (AP). - Veterani in najstarejši boksaški svetovni prvak črnc Archie Moore je tesno premagal Tony Antonya in tesno ko obranil naslov svetovnega prvaka v polteški kategoriji. Antons.

Iz poštnega predala

Dne 16. septembra ste objavili pod naslovom »Naši atleti za Rim« ime Madžarja za skok v višino. To ime mi je neznano, čeprav se za atletiko zelo zanimam. Ali bi mi lahko pojasnili, kdo je ta atlet? (P. J., Ljubljana.)

Vaše zanimanje in pozornost nista odveč, ker bomo z odgovorom verjetno razjasnili to uganko tudi drugim ljubiteljem atletike. Med atleti, ki se bodo udeležili mednarodnega mitinga v Rimu, ne bo Madžarja, ki ga je med naše zastopstvo za ta miting poslal tiskarski škrat, marveč le Marjanovič, naš državni rekordar.

Upam, da boste prek vaše rubrike »Iz poštnega predala« objavili moje mnenje in sodbo o izjavi trenerja »Ljubljane« tov. Pileja o porazu »Ljubljane« v srečanju z Branikom, ki je v objavi vaš list 16. septembra. Njegova izjava je izzvala pri mariborski športni javnosti, zlasti pri tistih, ki so prisostvovali omenjenemu srečanju, veliko ogorčenje. (Stane Legat, Maribor.)

Objavljamo tisti del vašega prispevka, v katerem neposredno odgovarjate na mnenja tovariša Pileja, ki se z njimi ne strinjate: »Branik je igral ostro, toda fair. Poškodba vratarja gostov je bila slučajna in popolnoma nenamerana. Temu je priča 3000 očitelcev. Zato je tudi čudno in žaljivo, da tov. Pilej govori o ostrini in objavlja enako »vrtilno« za pomladano obnovno povratno srečanje. Nobenemu bralcu ni bilo težko ugantiti, kaj je mislil s tem. Menim, da takšne izjave niso dostojne enega naših nogometnih strojnjev.

Zanima me, kakšna je lestvica ženske zlatne zvezde košarkarske lige po 3. kolu jesenskega dela, ki je bilo odigrano v nedeljo, 15. septembra? (F. B., Jesenice.)

Vaši želji bi prav rad ustregel, zato objavljamo lestvico omenjene lige po 8. kolu:

Jesenice	8 7 0 1 404:222 14 (+182)
Odred	8 7 0 1 389:233 14 (+156)
Svoboda	8 4 0 4 238:246 8 (-8)
Triglav	8 2 0 6 243:309 4 (-66)
»Ljubljana«	8 2 0 5 193:264 4 (-71)
Postojna	8 1 0 7 167:362 2 (-195)

ZENSKA SAHOVSKA OLIMPIADA KONČANA

Jugoslavija : Romunija

Emen, 21. sept. - V Emenu so odigrali zadnje kolo ženske sahovske olimpiade. Romunija vodi proti Jugoslaviji z 1:0 (1). Prekinili sta Pogorevci (R) in Timofejeva, Teoderosec pa je premagala Staderlevo. Ostali rezultati: Zeln. Nemčija : Nizozemska 1:1. Bolgarija : SZ : 1:1. Anglija : Madžarska 0:1 (1). V nadaljevanju partij iz 8. kola je Asenova premagala Henšovo tako da je rezultat dvojboja Bolgarija-Madžarska 1,5:0,5 za Bolgarijo.

V 8. kolu je Jugoslavija premagala Anglijo z 1,5:0,5 (Timofejeva : Pritchard remi, Stader : Trummer 1:0). Ostali rezultati: Nizozemska : Romunija 0:2, Madžarska : Bolgarija 0,5:0,5 (1). SZ : Vzh. Nemčija 1,5:0,5.

SAHOVSKI TURNIR V SARAJEVU

Puc : Smalbegović v zadnjem kolu

Sarajevo, 21. sept. - Na mednarodnem sahovskem turnirju v Sarajevu so odigrali predzadnje kolo, ki se je končalo z zanimivimi rezultati: Smalbegović : Trifunović prek., Marić : Karaklačić remi, Bogdanović : Osmanagić prek., Kozomara : Minić prek., Udvarčić : Čokaltea remi, Cvetkov : Puc remi. Stanje na abeli po 10. kolu: Puc 7, Marić in Čokaltea 6,5, Cvetkov 6,5, Trifunović in Smalbegović 5 (1), Karaklačić 5 (1). V 9. kolu je Puc premagal Udvarčića, Cvetkov Smalbegovića, Čokaltea Kozomara, Marić Osmanagića, Karaklačić in Trifunovića pa sta remizirala. V nadaljevanju prekinjenih partij so doseženi ti-le rezultati: Bogdanović : Osmanagić 1:0, Minić : Čokaltea 0:1, Smalbegović : Trifunović remi, Kozomara - Minić 1:0.

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA
Nočna zdravniška služba za nujne obiske na bolniškem domu od 20. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan

Zdravstveni dom Center: dr. Albert Trtnik, Cankarjeva 9-I, tel. 20-456. V odsotnosti zdravnika kličite tel. 30-200.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Zinaida Sirks, Lavričeva 5-a, tel. 31-286. V odsotnosti zdravnika kličite 30-800.

Zdravstveni dom Šiška: dr. Rafko Ponikvar, Celovška c. 26, tel. 20-748.

Zdravstveni dom Rudnik: dr. Anton Sirca, Privoz 5, tel. 22-742. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 20-500. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje.

Zdravstveni dom Moste: Ljubljana, Krekova ul. 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-300. Čez dan obiskujejo po domovih vsi zdravniki Zdravstvenega doma.

Uprava »LJUDSKE PRAVICE« SE JE PRESELLA

Dežurna služba v Zdravstvenem domu Ljubljana-Vič ob 21. 9.-27.9. 1957 dr. Jež Janez, Prešernova 36/IV, tel. 23-740 v slučaju odsotnosti kličite 20-497. Nedeljska dežurna služba v amb. Mirje ob 8.-14. ure Rimska c. 31, tel. 21-787.

Zbirko pesmi za proslavo 40 letnice oktobrske revolucije za mladinske zbornice je izdala revija »GRILICA«. Zbirka obsega 11 pesmi in stane 80 din. V prodaji so tudi posamezne skladbe po ceni 10 din za dve strani. Zbirka in pesmi so v prodaji pri upravi »GRILICE«, Ljubljana, poštni predal 173 ali pri Državni založbi Slovenije, oddelek za muzikalije.

Geodetsko društvo LRS obvešča vse člane-delegata društva in goste, da je začetek kongresa v Ohridu zaradi volitev preložen ob 20. oktobra nr. 13. oktober 1957. Odhod delegatov in gostov bo v petek, 11. oktobra ob 8.40 (zjutraj) z Jugoslavija ekspresom iz Ljubljane. Za pojasnila se obrnite na Geodetsko društvo, Ljubljana, Saranovičeva ul. 12, tel. 30-448.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage žene in mame

Josipine Martinčič

se najprisrčneje zahvalujemo vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno toplo zahvalo izrekamo dr. Vrbici in dr. Zalti, sestrama Olgi in Martini za njihovo požrtvovalno pomoč v času njene hude bolezni. Zahvaljujemo se tudi pevcem za ganljive žalostinke in vsem, ki so sočustvovali z nami.

DRUŽINA MARTINČIČ

Negu se sama s kozmetičnimi preparati »EVELINE« po priloženih tiskanih navodilih. Oboje so pravkar dobile drogerije.

UPRAVA:
Trubarjeva cesta št. 24
Telefon: 22-491, 22-492

»ULTRAGIN« - šport krema je prvovrstna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranilne snovi, ki jih vsebuje »ULTRAGIN« - šport krema.

»FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zahtevaj »FLEX«, če hočeš kvaliteto, idealno čisti mastne madeže.

»DELAVSKI ODER« v Ljubljani pripravljajo nov tečaj za recitatorje. Tečaj se bo začel v ponedeljek, 23. septembra, in bo trajal predvidoma mesec dni. Strokovno vodstvo ima režiser Jože Tiran. Čas in kraj začetka: ponedeljek, 23. septembra, ob 17. uri v dvorani Doma sindikatov, Miklošičeva 28, dvorističe. Vodstvo »Delavskega odra« vabi vse, ki jih veseli recitiranje, da se tečaja udeležijo.

Elektrotehniško društvo LRS - sekcija praktičnih elektrotehnikov - priredi v mesecu oktobru enomesečni celodnevni tečaj za doseg naziva kvalificiranega delavca elektrostroke. Prijave sprejema do 1. oktobra 1957 društvena pisarna, Ljubljana, Erjavčeva cesta 15.

NAROČNIŠKI ODDELEK:
Petkovškovo nabrežje 25
Telefon 22-494

Gospodarske organizacije vseh vrst opozarjamo na ilustrirano revijo »Sodobna pisarna«, ki bo propagirala organizacijo in moderno tehniko pisarniškega poslovanja. Revija bo pomemben doprinos k dvigu administracije na sodobno stopnjo, potrebna in koristna vodilnemu osebju ter vsem pisarniškim uslužbenecem. Odpošljite nam naročilnico. Če nimate prospekta, pišite ponj - Uprava revije »Sodobna pisarna«, Ljubljana, Gosposka 12.

PREDAVANJA

V ponedeljek, 23. septembra, bo ob 20. uri predaval v dvorani ročnih luk na Resljevi cesti 36 direktor lutkovnega gledališča v Braunschweigu g. Harro Siegel o današnjem evropskem lutkarstvu. Predavanje bo spremljano s sklopčnimi slikami. Vstop brezplačen. Vljudno vabljeni.

Prirodoslovno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice »Strangeways Research Laboratory« v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti: 1. Kultura organov kot metoda za proučevanje morfogeneze, 2. Kultura organov kot fiziološko orodje, dela s hormoni in vitaminiom A. Predavanja, ki ju spremljajo filmi, bosta v petek, 27. septembra ob 19.30 in v soboto, 28. septembra ob 11. uri v predavalnici Interne klinike, Zaloška c. 2.

Društvo za raziskovanje jam Slovenije vabi na predavanje, ki ga bo imel dr. Fr. Bauer iz Speleološkega inštituta na Dunaju o temi: Problemi in uspehi raziskovanj v avstrijskem visokogorskem krasu. Predavanje, ki bo 23. septembra ob 18 v Balkonski dvorani univerze, spremljajo diapozitivi.

GLEDALISKA

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Nedelja, 22. septembra ob 20: Nestroy: »Nič ni tako skrivno, da ne bi postalo očito«. Veseloliga z godbo in petjem. Izven.
Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje tel. 32-860.
Vpisovanje abonmaja za sezono 1957-58 je dnevno med 10. in 12. ter 16. in 18. uro v pisarni v Mestnem domu. Abonma lahko naročite tudi po telefonu na št. 32-860.

KONCERTI

Romunska filharmonija, eden prvih evropskih orkestrrov, bo koncertirala jutri ob 20.15 v Filharmoniji. Dirigent mojster Georgescu bo dirigiral dela Enesca, Dukasa in Brahmsa. Orkester sestavlja 95 godbenikov, od tega je 16 prvih violin in 10 kontrabasov. Koncert, ki začne letošnjo sezono, bo izreden umetniški dogodek. Vstopnice od 200 do 380 din v Filharmoniji, za abonente belega in modrega abonmaja, ki so se že abonirali, po 100 din popusta.

IZ PTUJA

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Nedelja, dne 22. sept. 1957 ob 14.30: Carlo Goldoni: »Sluga dveh gospodov«, gostovanje v Križevcih pri Ljutomeru - Izven.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: ameriški barvni film »Ljubim Melvina«. V glavni vlogi Debbie Reynolds. Predstave ob 10, 15, 17.30 in 20.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO
Francoski barvni film »Kader Roussel«. V glavni vlogi Françoise Perier in Dany Robin.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za nedeljo, dne 22. sept. 1957.
Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.30, 22.00 in 22.55
6.00-7.00 Nedeljski jutranji pozdrav (sporod domačih napevov) - 7.15 Reklame - 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva - 7.35 Zabavni zvoki - 8.30 Mladinska radijska igra - Folde Suhadolčan: Srnjaček z belo nošo - 9.10 Priljubljeni slovenski zbori in samospeli - 9.45 Se pomnite tovariši... Slavko Tiran: Zadnja noč - 10.15 Kar radi poslušate (pisarna vrsta priljubljenih skladb) - 11.15 Opoldanski glasbeni spored - 12.00 Revija zabavnih melodij - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.30 Za nase vas - 14.00 Naši postulatci čestitajo in pozdravljajo - 1. - 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. - 16.00 Silvo Matelič: Jadranske razglednice (reportaža) - 16.30 Glasbeni mozaik - 17.30 Radijska igra - Raoul Ploquin: Odsel brez naslova (ponovitev) Režija: Fran Zizek. V glavnih vlogah: Jana Osojnik in Juraj Souček - 18.35 Vedre melodije - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 »Malo od tu in malo od tam« (posnetki zaključnega koncerta na festivalu zabavne glasbe v Beogradu) - 21.00 Sportna nedelja - 21.15 Iz zakladnice predklasičnih mojstrov - 22.15 Zaplesmol - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos za tujino prednos iz Zagreba)

II. PROGRAM

10.15-11.15 Nedeljski simfonični koncert
13.10 Promenadni koncert - 14.00 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.15 Melodije za razvedrilo - 15.00 Napoved časa, poočila in vremenska napoved - 15.10-16.00 Slavni pevci - slavne arje
22.15-23.00 Nočni komorni koncert

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna
Nedelja, 22. septembra, lekarna »Melje«, Meljska c. 2.
Ponedeljek, 23. septembra, lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

KINO

»UNION«: ameriški barvni vstavilni film »Hiša skrivnosti«.
»PARTIZAN«: ameriški barv. film »Tujej v sedlu«.
»UDARNIK«: slovenski film »Ne čakaj na maj« (Vesna II).

Umetnostna galerija
V zgornjih prostorih galerije razstava grafike starih mojstrov. Razstava obsega 78 grafičnih listov, med njimi tudi originalne odise starih mojstrov iz 16. do 18. stoletja, med katerimi so tudi dela Duerera, Rembrandta, Callota in Tjepola. Istosčasno je odprta tudi razstava fotografij, podob in dokumentov v zvezi s srednjeveškim angleškim pesnikom Chaucerjem. Obe razstavi sta odprti v času od 15. do 29. sept. dnevno od 9-17. Vljudno vabljeni.

Rodile so: Marija Knupež, 17 let, delavka, Podigrac - Marico; Marija Tučič, 18 let, tkalka, Jesenca - Dušan; Ana Varga, 24 let, natakarica - Marin, 25 let, delavka - Sonjo; Albina Branica; Matjaž Voglar, 30 let, boln. strežnica - Branka; Karolina Žišt, 34 let, gospodinja, Ugovec - Sonjo; Avgusta Ulipi, 28 let, gospodinja - Lidijo; Bernarda Cobal, 23 let, učiteljica, Gradisce na Kozjaku - Lijano; Angela Crnčič, 29 let, gospodinja, Trčeva - Karla; Marjeta Komauer, 25 let, učiteljica, Jarenina - Branka; Ana Koldrovič, 25 let, delavka - Snežano.

Umrli so: Janko Clamberger, 6 mesecev; Jakob Ploj, 61 let, upokojenec; Jožef Radi, 54 let, mesar; Ana Moša, 60 let, gospodinja; Kristina Zohar, 27 let, delavka, Kuzma; Neža Puhar, 64 let, gospodinja; Jože Krenn, 92 let, upokojenec; Ivana Lončarič, 67 let, gospodinja.

OGLASNI ODDELEK:

Kopitarjeva ulica št. 4
Telefon 31-358, 39-181
do 185

CELJSKE VESTI

KINO
»UNION«: ruski film »Od carja do Lenina«.
»METROPOL«: češki barvni film »Nekoč je bil kralj«.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»DELAVSKI DOM«: ameriški barvni cinemascope film »Komančič«. V glavni vlogi Dana Andrews.
»SVOBODA-TRBOVELJE II«: italijanski film »V znamenju Venere«. V glavni vlogi Sophia Loren in Vittorio de Sica.

VESTI Z JESENIC

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Stanka Rosenstein, Javorniška pot.
Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 22. septembra 1957, Bostar Marija, Prešernova cesta.
MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
Nedelja, 22. septembra ob 19: P. Golia: »Triglava« barvni. Režija in snema: Bojan Čebulj. Zveza z vlaki ugodna.

KINO
»RADIO«: italijanski film »Kruh, ljubezen in inatizija«. I. del, glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstave ob 16, 18 in 20. - Ob 11 matineja ruskega barvnega filma »Sadko«.
»PLAVŽ«: ameriški film »Ure obupa«. V glavni vlogi Frederic March in Humphrey Bogart. Predstave ob 16, 18 in 20. - Ob 10 matineja ruskega barvnega filma »Sadko«.
»ZIROVNICA«: ameriški film »Divja leta«. Predstavi ob 17 in 20.
»DOVJE-MOJSTRANA«: jugoslovanski film »Deklica in hrast«. Predstava ob 20. - Ob 15 matineja ruskega barvnega filma »Sadko«.

POSLOVALNICA:

Titova cesta št. 17
Telefon 22-322

VESTI IZ KRANJA

KINO
»STORIC«: francoski barvni film »Veliki manevri«. V glavni vlogi Gerard Philippe in Michele Morgan. Predstave ob 16, 18 in 20. Danes zadnjič.
»TRIGLAV«: ameriški film »Zaseda«. V glavni vlogi Robert Taylor in John Hodjak. Predstave ob 15, 17 in 19.
»SVOBODA«: avstrijski film »Zdaj smo za tam«. Predstave ob 15, 17 in 19.
»NAKLO«: ameriški barvni film »Rdeči gusar«. V glavni vlogi Burt Lancaster in Eva Bartok. Predstavi ob 16 in 18.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Ameriški barvni cinemascope film

»Zvezda je rojena«

Brez tednika. Predstave ob 15, 18 in 21. - Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Judy Garland, James Mason in Jack Carson. Prodaja vstopnic od 9-11 ter od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Italijanski film
»Skoda, da je takšna«. Tednik: F. N. 38. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10. uri je matineja istega filma. V glavni vlogi Sophia Loren in Vittorio de Sica. Danes zadnjič.
KINO »SLOGA«: ameriški film »Lov na vohune«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - Ob 10. uri je matineja istega filma. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.
KINO »SOCA«: zaprto zaradi gradbenih del.

LEJNI KINO »BEŽIGRAD«: slovenski film »Ne čakaj na maj«. Predstava ob 20. Danes zadnjič. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova št. zaprto. Jutri bo na sporedu ameriški film »Zrtvovalni«.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski barvni film »Teodora«. V glavni vlogi Gianna Maria Canale. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom prve predstave. Danes zadnjič.

KINO »VIČ«

Italijanski barvni film

»Casta diva«

(Biografija skladatelja Vincenca Bellinija). Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Antonella Luoldi in Maurice Ronet. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAVA«

Ameriški barvni film

»Poslednjič sem videl Parizec«

Brez tednika. V glavni vlogi Elizabeth Taylor, Van Johnson in Walter Pidgeon. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10 do 11 in od 15 dalje.

Z BLEDA

KINO
Nemški barvni film »Piroška«. V glavni vlogi Liselotte Pulver in Gunnar Moeller. Predstave ob 14, 16, 18 in 20.30.

VESTI IZ KOPRA

GLEDALISČE SLOVENSKEGA PRIMORJA
Nedelja, 22. septembra ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Predstava v Prvačini.
Ponedeljek, 23. septembra ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Predstava v Komnu.
Četrtek, 26. septembra ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Predstava v Koprju.

Ljudsko revijo Prešernove družbe
OBZORNIK
dobite v vseh knjigar-nah, kioskih, trafikah

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani

sprejme v službo:

- 2 referenta dovršena pravna fakulteta ali popolna srednja šola
- finančnega uslužbenca dovršena ekonomska srednja šola
- 3 administrativne uslužbenice administrativna ali nepopolna srednja šola z znanjem strojeписja
- strojeписko administrativna ali nepopolna srednja šola z znanjem strojeписja

Prošnje, kolkovane s 30 din, z življenjepisom vložite pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje, Ljubljana, Miklošičeva c. 24/1, soba št. 128. 3113

Mirija
LJUBLJANA

Volivci ljubljanskih občin Ljubljana-Bežigrad, Center, Moste, Rudnik, Šiška, in Vič, kličite telefonsko številko 31-020 in se pričajte, ali ste vpisani v volilni imenik!

ČISTOČA V RIŠI S STALNO UPORABO

ISOL

ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO.

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE NAZARJE

razpisuje delovno mesto

tajnika podjetja

POGOJI: dovršena pravna fakulteta ali vsaj srednja šola s 5-letno prakso v upravni službi.
Nastop službe takoj. - Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. - Družinsko stanovanje zagotovljeno z dograditvijo novega stanovanjskega bloka. Ponudbe z opisom sedanjega zaposlitve pošljite na Lesno industrijsko podjetje Nazarje najkasneje do 15. oktobra 1957.

NEPRIČAKOVANO NAS JE ZAPUSTIL PRI IZPOLNJEVANJU SVOJIH SLUŽBENIH DOLŽNOSTI DNE 18. SEPTEMBRA 1957 NAS PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA IN KOMERCIALNI DIREKTOR

TOVARIŠ

CIRIL DULAR

TOVARIŠ DULAR JE UMRL NA TRGOVSKEM POTOVANJU V FREIBURGU - ZAHODNA NEMCIJA

V SVOJEM DOLGOLETNEM DELU JE UMRIL ZASTAVIL VSE SVOJE SILE V NESEBIČNEM IN POŽRTVOVALNEM DELU V KORIST SKUPNOSTI IN ZA USPEH NAŠEGA PODJETJA

OBZALUJEMO SLOVO TEGA POŠTENEGA IN PRIZADEVNEGA SODELAVCA, KI SMO GA GLOBOKO CENILI ZARADI NJEGOVIH BOGATIH IZKUŠENJ IN ČLOVEŠKIH VRLIN

OD POKOJNEGA SE BOMO POSLOVILI V LJUBLJANI V TOREK, DNE 24. SEPTEMBRA 1957 OB 10. URI NA ZALAH, NAKAR BO PREPELJAN V RODNO NOVO MESTO, KJER BO ISTI DAN OB 15. URI POKOPAN

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU

LJUBLJANA, 21. SEPTEMBRA 1957

SODELAVCI IN TOVARIŠI IZ PODJETJA »GOSAD«, LJUBLJANA

Obveščamo cenjene goste, da je GOSTIŠČE

GRAD BORL PRI PTUJU

odprto vse leto
Grad stoji v vinorodnih Halozah, ki so ob trgatvi posebno lepe.
Lepo opremljene sobe, odlična haloška vina in prvovrstna kuhinja so naša najboljša priporočila.

P 24

MLINSKO PODJETJE AJDOVŠČINA

razpisuje delovno mesto za

obratovodjo

OBRATA SLAP OB IDRJICI

Sposoben samostojnega vodenja obrata

Družinsko ali samsko stanovanje preskrbljeno. Plača po dogovoru. — Ponudbe pošljite pisмено ali osebno v roku 8 dni na upravo podjetja.

3105

ELEKTRO LJUBLJANA-MESTO

LJUBLJANA — KREKOV TRG 10

sprejme v službo

gradbenega inženirja

z najmanj 5-letno prakso — ali

gradbenega tehnika

z najmanj 8-letno prakso.

3104

DELAJSKI SVET

INDUSTRIJE BOMBAŽNIH IZDELKOV KRANJ

razpisuje

na podlagi temeljnega zakona o štipendijah Uradni list FLRJ št. 32/55 naslednje

štipendije

- 1 štipendijo za šolanje na tekstilni fakulteti
- 1 štipendijo za šolanje na ekonomski fakulteti
- 3 štipendije za šolanje na srednji tehnični tekstilni šoli
- 5 štipendij za šolanje na vajenski šoli (za moške)

Interesenti naj pošljejo svoje prošnje Industriji bombažnih izdelkov Kranj, Primskovo 245, najkasneje do dne 10. oktobra 1957. — Prošnji naj priložijo življenjepis in prepis zadnjega šolskega spričevala.

K 123

Splošno gradbeno podjetje

»Stavbar«

MARIBOR — Tržaška cesta 97

razpisuje naslednji delovni mesti za:

SEKRETARJA PODJETJA (pravnik)

NABAVNEGA REFERENTA (komercialist)

Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. — Pismente ali osebne prijave sprejema uprava podjetja.

M 3554

Dalmatinske hidroelektrarne

PODJETJE V IZGRADNJI

Split — Svačićeva 4/II

Za nadzorno službo na gradbiščih HE »SPLIT« potrebujemo večje število

gradbenih tehnikov

starejših

z več kot petletno službo in po možnosti z opravljenim izpitom

gradbenih tehnikov

mlajših

do pet let službe

Plača po sporazumu, terenski dodatek 300 dinarjev dnevno. Stanovanje in prehrana zagotovljena na gradbiščih. — Ponudbe sprejemamo do 1. oktobra 1957.

Poziv

vsem lastnikom
in imetnikom
televizijskih aparatov
na področju
LR Slovenije

Radio Televizija Ljubljana opozarja vse lastnike in imetnike televizijskih aparatov na področju LR Slovenije, da so jih v smislu določil zakona o Radiodifuziji dolžni prijaviti. Svoje sprejemnike morajo prijaviti vsi lastniki in imetniki televizijskih aparatov, tako privatniki kot tudi družbene organizacije, tovarne, ustanove, zadruga, podjetja, zavodi itd. Rok prijave za vse, ki imajo televizijske aparate že instalirane, je 15. oktober 1957, medtem ko morajo novi lastniki in imetniki prijaviti sprejemnike najkasneje 10 dni po nabavi na naslov: Radio Ljubljana, oddelek za naročnino, Parmova ulica 33.

V prijavi, ki je lahko pisarna ali telefonska, je treba navesti ime in priimek lastnika oz. organizacije, kraj in ulico, kjer je aparat instaliran, ter firmo in oznako TV aparata. Prav tako navedite v prijavi število oseb, ki običajno gledajo televizijske oddaje.

RTV Ljubljana izrecno podarja, da v dobi eksperimentalnih oddaj ni predvidena nobena naročnina za lastnike in imetnike TV aparatov. Ta poziv za prijavo ima samo namen ugotoviti dejansko število TV aparatov na področju LR Slovenije in oceniti število gledalcev TV oddaj. RTV Ljubljana potrebuje zgornje podatke v zvezi s programskimi in tehničnimi pripravami za uvedbo TV službe v Sloveniji.

Limuzino VELOX

generaino popravljeno,
v zelo dobrem stanju

zamenjamo za dobro terensko vozilo FIAT-CAMPAGNOLA, LANZ-ROWER, GAZ ali slično

Vesna-film

Ljubljana, Zrinskega 9
3101

ZAPOSLITEV

KNJIGOVODKINJO, samostojno, išče mo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Knjigovodkinja«. 3101-z
ELEKTROTEHNIKA, mlajši, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Elektrotehnika«. 3105-z
NAMEŠČENEC srednjih let, s srednješolsko izobrazbo išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Nameščene«. 3107-z
RUDARSKI TEHNIK, mlajši, išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Rudar«. 3108-z
ADMINISTRATORKA, dobra delovna moč, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Administratorka«. 3109-z
MESARSKI POMOČNIK, starejši, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Mesar«. 3110-z
MESTO RACUNOVODJE manjšega obrtnega podjetja v Ljubljani sprejem. Naslov v podružnici Ljudske pravice Celje. 235 z

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, večšo vseh hišnih del, išče šestčlanska družina. — Veselova 8, prtljice, levo. 3122 z
KURJACA, izučena ali priučena, sprejme takoj v službo »Gradiš« obrat gradb. polizdelkov, Ljubljana, Smartinska 100-a. Plača po tarifnem pravilniku. Možno izvenzvezno delo. 2123 z
SOFERJA, šefa garaže, ki mora biti neoprečen, s primernim strokovnim znanjem in prakso, sprejemmo. Plača dobra. Samsko stanovanje na razpolago. Pismente ali osebne ponudbe pošljite tajništvo Trgovskega in uvoznega podjetja z železnico »Metalka«, Parmova 33. 3091 z
PEKOVSKEGA POMOČNIKA sprejme parna pekarna »Pecivo« v Kamniku. Samsko stanovanje je preskrbljeno. 3119 z

PUCH-ROLLER motorno kolo, skoraj novo, prodam. — Dolinšek, Savsko naselje, blok VI-1 (rumeni balkoni) ob Linhartovi cesti. 3126 p
EMAJLIRAN STEDILNIK znamke »Tobi«, zelen, dobro ohranjen, prodam za 12.000 din. Naslov v oglasnem oddelku LP. 112 p
PRODAM specialno risalno orodje »Lotek«, primerno za konstruktorje ali projektante. Cena ugodna. Anton Hlebš, Rožna ul. 25. 384 p
DIVAN, nočno omarico in posteljo (les), prodam. — Sivec, Novi bloki XIV-c. 3127 p
ZENSKO KOLO ugodno prodam — Celje, Jenkova 1. 3124a p
PRODAM 80-basno klavirsko harmoniko Hohner II. — Bovha, Kamnik Graben. 3124 b p
PRODAMO: Mercedes Benz 170, tipa 1952, Diesel, 80 %, za 3.950.000 din; Avtobus, 23-sedežni, 8 stojšč, v odličnem stanju, za 1.950.000 dinarjev. — »Agroservis«, Ljubljana, Draga 41, tel. 32-104. 3109 p

PRODAM

DALJNOGLED, francoske znamke, zelo dober, primeren za lovce, poceni prodam. Interesenti naj sporoče svoj naslov na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Daljnogled«. 3331-p
MOPED v brezhibnem stanju prodam. Ogljed 21. in 23. septembra od 7-14 v oglasnem oddelku LP, Kopitarjeva ul. 4. 379

KUPIM

STANOVANJE, tudi podstrešno, kupim v Ljubljani ali njeni bližini okolici. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Podstrešje«. 605-k
STANOVANJE, dvosobno, vseljivo, v Ljubljani, kupim. Ponudbe s podatki in cenami pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Vseljivo«. 606-k
STAVBNO PARCELO v bližini ljubljanske okolice, zazidljivo, kupim. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Parcela«. 607-k

RAZNO

KROJASKI POMOČNIK išče opremljeno samsko sobo s posebnim vodom v Centru ali bližini. Za uslugo šiva. Ponudbe pod »Tako«. 3125 r
KDOR MI NUDI SOBO, mu za nagrado prepleškan stanovanje. Ponudbe pod »Dobro plačam« v oglasni oddelek LP. 378
OPREMLJENO SOBO, veliko, v prvem nadstropju v vili, s souporabo kopalnice, morebiti tudi z zajtrkom, oddam tudi tuju proti nagradi in plačilu najemnine za 1 leto vnaprej. Interesenti naj pošljejo ponudbe na oglasni oddelek LP pod »Prijeten dom«. 382 r
INSTRUKTORJA za angleščino, dva do trikrat tedensko, iščem. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek LP pod »Maturant«. 380 r
POUCUJEM angleščino, tudi instruiram. Ponudbe pod »Pedagoškinja« na ogl. odd. LP. 381
SOBO, opremljeno ali neopremljeno, išče profesor. Nudi instrukcije. Naslov pustiti v upravi. 3120 r
SIMPATICNA VDOVA, dobro ohranjena, srednjih let, popolnoma samostojna, s krasnim lastnim stanovanjem, želi poznanstva s sebi primernim tovarišem, tudi tujcem, ki bi jo spremljal na nadaljnji življenjski poti. Dopise je poslati na ogl. odd. LP pod »Selma«. 381 r

Oglase

ZA VSE
ZDAJE »BORBE«
SPREJEMAJO
PODRUŽNICE IN UPRAVA
LJUDSKE PRAVICE.

NAMEŠČENKO, absolventko ESS, večšo knjigovodstva in administracije išče mo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Nameščena«. 3111-z
RUDARSKI TEHNIK, mlajši, s prakso, išče zaposlitev. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod geslom »Rudarski tehnik«. 3112-z
FAKULTETA za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo razpisuje mesto administrativne moči pri katedri Kmetijsko obrtstvo. Kandidatna lista mora popolnoma obvladati strojeplasje in najmanj en tuj jezik (angleški, nemški ali francoski). Kolokovane pisarne prijave z obširnim življenjepisom sprejema tajništvo fakultete do 30. septembra t. l. — Dekan prof. Franjo Rainer. 3111 z
ADMINISTRATIVNO uradnico, mlajšo, s srednješolsko izobrazbo, po možnosti z ekonomsko srednjo šolo in znanjem strojeplasje, sprejemmo takoj ali s 1. oktobrom. Kandidatke naj lastnorčno napisano osebno oddajo v dopoldanskih urah v sekretariatu podjetja »Triglav-film«, Ljubljana, Zrinskega 9. 3115 z
STENOGRAFSKO OBRATNOST s primerno prakso sprejemmo. Plača od 15.000 din. Ponudbe pošljite v ogl. oddelek pod »Centers«. 3116 z

HARMONIKO znamke Hohner, na 48 basov, z zelo lepimi glasovi, dobro ohranjeno, s kovčkom, prodam za 46.000 din. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«. 3328-p
PARCELO v Zalogu pri postaji, velikost 1200 kvadr. metrov, in parcelo pri remizi v Šiški, velikost 600 kvadr. metrov, ugodno prodam. Parceli sta dobro gnojene in zazidljivi. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«. 3329-p
POSTELJO, železno, veliko zakonsko, z mrežo, ki ne rjavi, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«. 3330-p
SPORTNO KOLO prodam. — Zbašnikova 4, Kozleja. 395 p
OTROSKI VOZICEK, lep, inozemski, prodam. Naslov v ogl. odd. 2958
PLINSKI KUHALNIK na dva grelca, še dobro ohranjen, prodam. Štefka Klinc, Korytkova 22a-II. 383 p

PODJETJA • DRUŽBENE ORGANIZACIJE — POZORI!

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA

LIKOZARJEVA 13 — ugodno prodaja

osebni avto FIAT 1100

v voznem stanju

3102

R A Z P I S

Po členu 10 Pravilnika o oddajanju in izvajanje gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ št. 13/57)

razpisuje

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR LJUBLJANA-SIŠKA

prvo javno licitacijo

za oddajo gradbenih in obrtniških del za Osnovno šolo v Ljubljani, Ljubljana-Siška

Predračunska vrednost za gradbena in obrtniška dela znaša 58.945.491 dinarjev.

Rok za začetek gradbenih del je 31. oktober 1957, rok za popolno dovršitev vseh del pa je 1. julij 1959.

Licitacija bo dne 25. oktobra 1957 ob 9. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova ulica 11/VII.

Varščino 1% predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj navedenega pravilnika.

Ponudbi priložite priloge po razpisnih pogojih v skladu čl. 17 pravilnika.

Ponudbe bomo sprejemali na dan licitacije dne 25. oktobra 1957 do 9. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova 11/VII.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 1. oktobra 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana.

Ponudniki morajo pred začetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 11.842 din v gotovini.

Investitor:

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Siška

3103

PODJETJE

Planica-šport

Ljubljana, Likozarjeva 7

sprejme takoj

LESNEGA TEHNIKA

za lesni obrat Vižmarje

Nastop službe takoj. — Plača po dogovoru. — Ostale informacije so na razpolago v tajništvu podjetja.

3099

DEKANAT FAKULTETE za splošno medicino in stomatologijo v Ljubljani

razpisuje

v Inštitutu za fiziko

mesto fizika

Pogoj je diploma prirodoslovne oziroma tehniške fakultete, opravljena vojaška služba in interes za delo dozimetrije radioizotopov. Prijave pošljite na Inštitut za fiziko, Ljubljana — Lipičeva 2. 3100

SEKRETARIAT IZVRŠNEGA SVETA ZA SPLOŠNE GOSPODARSKE ZADEVE — SEKTOR ZA INVESTICIJE

proda

naslednja osnovna sredstva:

betonski mešalec »14. oktobra«

vsebine 250 litrov, z elektromotorjem — nerabljen

2 vlačilca goseničarja »Ansaldo« TCA-70

z motorjem Alfa-Romeo

2 traktorja »Zadrugar« T-08

z gumijastimi kolesi

9 prikolic »Bratstvo i jedinstvo«

nosilnost 3 tone

motorni valjar MV 12

teža 12 ton, z Diesel motorjem

2 buldožerja »Ansaldo« TCA-70 buldožer HD 10

Podrobne informacije dobe interesenti na Sekretariatu IS za splošne gospodarske zadeve, Ljubljana, Gregorčičeva 25/III, soba št. 68.

3098

Termiti v Benetkah

Beneški policijski prefekt je sestavil posebno komisijo, ki naj bi pripravila načrte za obrambo mesta na kanalih pred invazijo termitov. Kakor je znano, so te bele mravlje uničile v beneški okolici celo vas, zdaj pa grozi neposredna nevarnost lesenim stebrom, ki podpirajo številne stare beneške palače.

Eden izmed mestnih odbornikov je dejal, da bi mogli termiti napraviti v znanem turističnem mestu lagun veliko škodo. Pred tremi leti so se pojavili v velikem številu na italijanskem kopnem nasproti beneškega mesta, zdaj pa so že prodrli v nekdanjo dožev palačo na Markovem trgu, do mostu pri akademiji — to je eden izmed treh mostov čez Veliki kanal — in v debele stebre, ki varujejo nabrežje.

Drobne ZANIMIVOSTI

DROBEC GRANATE JE NOSIL 40 LET

Cedomira Trifunovića, sedanjega upokojenca v Aleksincu, je na solunski fronti zadelo štrinajst drobcev granate. V vojaški bolnišnici so mu z operacijo odstranili drobce, mož se je zdrav vrnil na delo. Ko je pred kratkim stopal navkreber, je začutil hude bolečine v nogi in je takoj šel k zdravniku. V Domu narodnega zdravja so ugotovili poškodbo in so upokojenca poslali v niško bolnišnico na operacijo. Trifunović je bil presenečen, ko mu je zdravnik izrezal iz noge košček granate, ki jo je brez motenj nosil med misliscama štirideset let.

NOVA GRAMOFONSKA PLOŠČA

Zdravnikom in študentom medicine bo nemara koristila gramofonska plošča, ki jo je nedavno izdelalo neko london-

ska podjetje. Na tej gramofonski plošči so utripi zdravih in bolnih src.

V nemškem Hannoveru preizkušajo uporabnost novih cestnih javnih telefonskih govornic, ki so urejene tako, da lahko avtomobilisti ključje kar iz svojih vozil, kot vidite na sliki

POSTA V STEKLENICAH

Poštno zvezo med indonezijskima otokoma Palama in Nodina oskrbujejo steklenice. Iz njih prenaša morski tok. Ta tok je dokaj močan, okoli obeh otokov pa teče v eliptičnem loku. Pismanosem je s tem prihranjen precejšen trud, pa tudi pošta je kmalu na mestu. Če jutraj vržejo steklenice v vodo, so naslednji dan že ob severni obali drugega otoka.

NAJVAŽNEJŠA BESEDA

Vsak človek ima svojega konjička. Olivia Lake iz Chicaga, ki ji je zdaj 57 let, bere samo tiste knjige, ki imajo v naslovu besedo »slibuzene«. Pred kratkim je ugotovila, da je doslej prebrala že 1400 takšnih knjig.

Tudi v evropskih deželah je že okoli 6 tako imenovanih motelov, v katerih postrežejo turistom in poskrbijo za njihova vozila, ameriški hotelirji pa si izmišljajo na tem področju kaj nenavadne reči, samo da bi privabili čimveč gostov, pri tem pa jih posnemajo tudi Japonci. Posnetek kaže japonski motel na kolenh, ki so ga postavili na strmih pobočju sredi planinskega sveta s prekrasnim razgledom na vse strani

FRANCOZI ŠE ZAOSTAJAJO

Razstava v Parizu je pokazala francoske televizijske dosežke in napredek gramofonske industrije

- »Saj je gola, povsem brez obleke! Kaj takega!« Lastniki televizijskih aparatov so bili presenečeni, saj ni nihče pričakoval, da se bo plesalka pokazala na televizijskem platnu v »materinem kostimu«. — Ravnateljstvo televizijske postaje pa nikakor ni nameravalo s svojo oddajo nastopiti proti obstoječi javni morali. Vtihnopila se je namreč tehnična napaka: ultra rdeči žarki so prodirali skozi plesalkino obleko, pred očmi gledalcev je postala tkanina nevidna.

To je bilo že davno, nekaj let nemu sklepu, da so proizvođači razpred drugo svetovno vojno, ko je dijske industrije luksuzno blago, bila francoska televizija še v po-

evropskih postaj, ker so pri posameznih sistemih razlike v ertah na platnu. Leta 1952 so iznašli transformator, ki omogoča gledanje oddaj z različnimi ertami, na letošnji razstavi pa so pokazali televizijski sprejemnik, pri katerem transformator ni več potreben.

Francozi so razstavili množico najrazličnejših radijskih sprejemnikov, saj je njihova radijska industrija dokaj močna. Konstruktorji so predvsem čistili zvok in odstranjevali vse mogoče motnje. Posebno zanimanje je zbuja avtomobilski sprejemnik, ki ob pritisku na gumb sam poišče oddajo, pri tem pa preskoči vse tiste postaje, ki jih trenutno ni mogoče jasno slišati. Francoški obiskovalci so se razveselili tudi majhnih transistorskih sprejemnikov.

Industrija gramofonov je pripravila prijetno presenečenje. Med drugim je razstavila majhen gramofon, ki je komaj za spoznanje večji od same plošče. Skoraj vsi gramofoni imajo četrto brzino: šestnajst obratov.

Francija za sedaj še ni zadovoljna s svojo televizijsko mrežo, saj ta obsega le štiri desetine vsega matičnega ozemlja. Letos ne bodo zgradili nobene nove televizijske postaje, pa tudi v proizvodnji televizorjev so z 21.000 sprejemniki daleč za Zahodno Nemčijo, katere letna proizvodnja znaša skoraj 100.000, angleška pa prav toliko.

Nekdanji cirkuški artist Bill Leyland, ki je že dve leti skoraj popolnoma slep, se je odločil za »smrtni skok« s 25 m visokega jambora, ker potrebuje 75 funtov, da bi plačal bolniške stroške za svojo ženo, ki je rodila hčerko. Prijatelji so mu sicer ponudili pomoč, vendar je artist odklonil, češ da hoče sam zaslužiti potrebna sredstva

S stare švedske ladje »Wasa«, ki se je potopila v zalivu tik pred Stockholmom leta 1628, so spravili potapljači na površino lepo rezljano možo glavo. V celoti bodo dvignili ladjo do konca leta, potem pa jo nameravajo usposobiti za promet. Posnetek kaže glavnega potapljača in leseni kip

»Ali si prepričan, da se namizni tenis tako igra?«

VOLILNA PRAVICA

Med razpravo o volilni pravici je neki bogataš dokazoval Franklinu, da mora imeti tisti, ki hoče dobiti volilno pravico, tudi nekaj premoženja. Benjamin Franklin mu je takole odgovoril: »Prav, vzemimo primer! Nekdo ima osla, ki je vreden 20 dolarjev. To mu daje volilno pravico. Nenadoma pa osel pogine in njegov lastnik izgubi svojo pravico. Zdaj vas vprašam: ali je imel volilno pravico človek ali osel?«

SAMOLJUBNOST

Ko je umrl Fontenal, mu je nekdo napisal naslednji epigram: »Ko je Fontenal čutil, da se mu bliža smrt, je poklical samega sebe k mriški postelji, se nežno objel in žalostno povedal: Zbogom, edini prijatelj! Vidi, da sem imel samo tebe rad, le tebe mi je žal. Zelo trpim ob misli, da te bom moral zapustiti.«

VSAK PO SVOJE

Humorist in književnik sta se nekoč sporekla. »Vi pišete samo za denar, jaz pa za čast in slavo,« je rekel književnik, humorist pa mu je odgovoril: »Vsak pač piše za tisto, česar mu primanjkuje.«

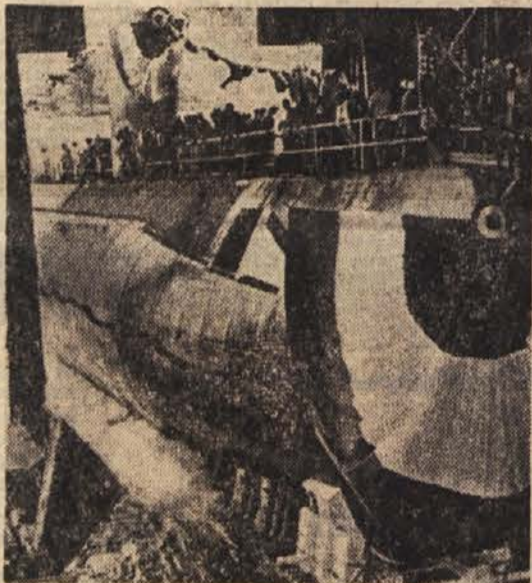
PEŠNIKOVA UGOTOVITEV

Nedavno je izjavil francoski pesnik François Mauriac: »Izven svojega poklica nisem za nobeno rabo. Po tem sklepam, da človek, ki ni za nobeno rabo, nujno mora poskusiti svojo srečo v pisateljevanju in pesnikovanju.«

V angleškem zalivu Coos sta v megli trčila angleška obalna ladja »Rossel« in norveški tovorni parnik. S helikopterjem so rešili 15 članov angleške posadke. Posnetek kaže potapljačijo se angleško ladjo in helikopter, ki rešuje mornarje z jambora. Štirje člani posadke so utonili

V ameriškem Portsmouthu so pred kratkim splovili »Swordfish«, četrto podmornico na atomski pogon. Ladja ima 2400 ton, v mornarico pa jo bodo vključili po enoletni poskusni vožnji

vojih. Leto dni poprej so sedeli v globokih naslanjačih trije akademiki in čakali na gledališko igralko, ki naj bi pred eno prvih televizijskih kamer odgovarjala na vprašanja. Bilo je leta 1932.

Skromen začetek je pripeljal Francijo na šesto mesto v proizvodnji televizijskih sprejemnikov, ki jih imajo zdaj nekaj nad 600.000. Vsaj tako so povedali na nedavno odprti razstavi radia, televizije in gramofonskih plošč v Parizu. To razstavo so Francozi posvetili svojim najnovejšim dosežkom na tem področju, v določenem smislu pa je prireditev tudi neke vrste protest proti vlad-

To se vidi tudi iz izjave zastopnika te francoske industrijske panoge: »Za nas je razstava neke vrste preizkušnja. Zanimanje občinstva bo pokazalo, ali je vlada upravičeno proglasila radijske in televizijske sprejemnike za luksuzno blago.«

Senzacij ni, prijatelji bučnih tehničnih novosti so rahlo razočarani. Na razstavi ni barvne televizije, zato pa so francoski inženirji uvedli na stotine izboljšav, ki pripomorejo k ostreje zadržani sliki na televizijskem platnu.

Televizijski naročniki več let niso mogli gledati oddaj drugih

VRNITEV V MLADOST?

Romunska zdravnica dr. Ana Aslan je na mednarodnem zdravniškem kongresu v nemškem mestu Karlsruhe obrazložila in s

filmom ponazorila novo pomlajevalno metodo, po kateri je baje mogoče 110-letnega starca tako pomladiti, da se počuti, kakor da mu je 60 let.

Udeleženci kongresa so najprej skeptično gledali na njene izjave, po filmski predstavi, ki je ponazorila delo te zdravnice, pa so bili osti naodušeni.

Kratek opis metode: trikrat na teden dobi »poskusni zajček« človeški podobni injekcijo izblečaka novokaina H-1. V minulemu letu so preizkusili učinek te snovi na 875 starih v nekem bukarškem inštitutu za gerontologijo. Zdravniki so za primerjavo pregledali prav toliko drugih starcev, ki se niso »pomlajevali« po tej metodi. Ugotovili so bistvene razlike v splošnem počutju obojih, pa tudi to, da je bila umrljivost med tistimi, ki niso dobivali injekcij, štirikrat večja kot med starci iz prve skupine.

30.000 kovancev

V rimskem vodnjaku Trevi, ki ga čistijo vsak teden po enkrat, najdemo povprečno po 30.000 kovancev najrazličnejših držav. Največ je seveda italijanskih, vmes pa se najdejo tudi stari zlatniki.

ALI RES SAMO 6 UR?

Kot splošno pravilo velja, da človek potrebuje po osem ur spanja dnevno, Chapman Pincher, znanstveni sodelavec nekega londonskega lista, pa trdi nekaj povsem nasprotnega. Pravi, da ni nobenega dokaza za nujnost osemurnega spanja, po primerni vaji

- Zanimive trditve Chapmana
- Pincherja: mnogi ljudje spijo
- na leto mesec dni preveč

mislili, s kakšnimi dokazi lahko podprejo svojo teorijo o dolgem spanju. Nihče ne dvomi — pravi pisec Pincher — da bodo ljudje že v prihodnjih nekaj rodovih dosegali povprečno življenjsko dobo sto let. Medicina in prehrana sta velikega pomena pri podaljševanju povprečne življenjske dobe, nihče pa ne pomisli na to, koliko časa zapravimo z odvečnim spanjem, ki nam občutno skrajša čas zavestnega življenja.

Pisec pravi, da se že dolgo ukvarja z vprašanjem, kako bi del spanja porabil za podaljšanje zavestnega življenja, hkrati pa ugovarja vsem tistim, ki se zavzemajo za osemurno ali še daljšo spanje. V podporo svoje trditve, da človeku ni treba spati po osem ur, navaja številne primere iz zgodovine: zlasti ljudje z močno razgibanim duševnim življenjem so spali znatno manj, kot pa splošno velja za potrebno in primerno, njihove sposobnosti pa zaradi tega niso utrpeli nobene škode. Pisec ugotavlja, da človeku zadostuje po pet do šest ur spanja dnevno, na da bi se mu bilo treba zaradi tega bati posledic na živčnem sistemu ali sicer na organizmu. Svoj nočni počitek je skrajšal od prvotnih sedmih ur in pol na pet ur in pol. Spočetka je čutil v določenih dnevih dobah svojevrstno utrujenost, potem pa se je organizem navadil.

Dve uri spanja manj, pa vendar dovolj za organizem, to je za cel mesec daljše leto zavestnega življenja, pravi pisec omenjenega članka in dodaja, da organizem nikakor ne potrebuje za obnovo moči osem ali celo več ur spanja. Kot dokaz za to navaja razmere med drugo svetovno vojno, ko ljudje zaradi pogostih bombnih napadov niso toliko spali, vendar niti kljub slabši prehrani ni bilo opaziti na njih omebe vredne fizične škode.

Svoje trditve podpira Pincher tudi s tem, da zaspanci in lenuhi po statističnih podatkih ne dosežejo tolikšne življenjske starosti

kot njihovi bolj prizadevni in neheho razgibani starostni vrstniki. Omenja tudi primere upokojencev, ki so po upokojitvi začeli lenariti in so zboleli, ker so imeli mnogo preveč časa za počitek.

Po piščevem mnenju mnogo dela in manj spanja še ne pomeni krajšega življenja in prejšnje porabe življenjskih moči, nasprotno, prav na ta način si lahko človek neodvisno od medicinskega napredka znatno podaljša življenje...

KRIŽANKA

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22			

Vodoravno: 1. ozek hodnik, 4. membrana, 7. skrajšano narodna rečnica, 9. plod, 10. obzalo, 12. Lučičova številka, 13. glas, 15. japonska dicitovska mera, 16. žuželka, 17. predložna mera, 18. žuželka, 19. bivalvec dežele ob Baltičkem morju, 20. začetnič pramka in smena našega znanstvenika na polju elektrotehnike, 21. svetilni plin, 22. butan, udarjalnik.

Navpično: 1. tekmeč, 2. italijanski splošnik, 3. starorimska boginja, 4. sekonost, 5. stopica, 6. številka, 7. sekonost, 8. vodja gledališke ali druge predstave, 11. simbol za prvo, 14. kazalni zajmek, 18. elektrotehniški pojem, 21. predlog.

RESITEV KRIŽANKE Z DNE 15. SEPTEMBRA

Vodoravno: 1. Kastor, 6. okef, 7. lok, 8. ta, e, 9. Atri, 11. koleno, 12. tvor, 14. ua, 15. mur, r, 17. Miha, 18. anatom.